

nr 98
2012-09
25 kr

DISKULOGEN

med Släktforskarnytt

Släktforskardagarna GÄVLE 2012

Kartnyheter i Disgen
VIKARBYGÅRDEN

DIS monter på Släktforskar dagarna i Gävle.

Foto: Jan Nilsson

Släktforskar dagarna

5 Gävle 2012

Ca 3000 personer besökte Släktforskar dagarna i Gävle 25-26 augusti.

8 Släktforskning i USA

Flera föredragshållare delar med sig av sina bästa tips för att finna släktingar som emigrerat till Amerika. Både FamilySearch och Ancestry har gratis resurser som ger ledtrådar om var man ska leta efter mer information.

18 Soldatforskning

Den största gården i roten antecknades i rollorna vid soldatens namn, inte soldattorp. Det finns mer lättillgänglig information om båtsmän än om soldater.

20 Finnskogar och skogsfinnar

Prästerna kunde inte uttala eller stava till skogsfinnarnas släktnamn, de fick patronymikon istället.

23 Digidaily

Kungliga Bibliotekets pågående projekt att digitalisera dagstidningar avslutas sista mars 2013.

Stämmomiddag på Sveriges Järnvägmuseum.

Foto: Jan Nilsson

Foto: Anna Linder

Tidningen publiceras efterhand även på hemsidan. Nästa nummer kommer ut i mitten av december. Sista dag att lämna material till tidningen är 8 november.

3 Ledaren

Information från föreningens ordförande.

4 Kort & Gott

Nyheter om bl.a. gravstensinventering och Google-sökning.

13 Pigans oäkta son gifte sig...

... med prästens barnbarn. Han klättrade på den sociala stegen, men uppnådde inte vad han helst önskade.

15 Macspalten

I den femtonde Macspalten kan du läsa om Disgen och andra program på Macen samt hur man skapar filer för publicering.

16 Charons bläck

En novell om släktforskarens vedermödor.

26 Kom igång med Disgen

Om du inte har möjlighet att åka på en kurs finns alternativet att gå en distansutbildning istället.

28 Tack Ragnhild!

Efter 16 år på DIS kansli kan Ragnhild njuta av pensionärslivet och satsa på egen släktforskning.

30 Kartnyheterna i Disgen 8.2d

Nu kan man följa förflyttningar i hela världen med hjälp av Google Maps och Google Earth.

34 Vikarbygården

Claes-Göran Bergstrand har skrivit och gett ut en bok om sina förfäder i Vikarbyn.

37 Kartor från DIS

Nu finns, av DIS bearbetade, generalstabskartor och häradsekonomiska kartan att köpa.

38 Dis informerar

Släktforskningsmaterial att beställa från DIS, nya skivor på kansliet samt information om avlidna medlemmar.

40 Faddrar & Disbytombud

Här finns hjälpen med dina problem. Fråga någon i din närhet.

41 Styrelsen

De förtroendevalda som håller ordning i föreningen.

42 Regionföreningarna

Information från Sveriges alla hörn.

Utveckling av utvecklingen...

DET BLIR EN KORTARE LEDARE DEN HÄR GÅNGEN EFTERSOM jag slarvat bort tiden på annat. I alla fall har vi nu, som jag skrev förra gången, fått vår heltidsanställda utvecklare Patrik på plats (på plats hemma hos sig alltså, han arbetar hemifrån) och första uppgiften blir att försöka få fart på DISGEN-utvecklingen främst då vad gäller att få igång en ny "databasmotor" i DISGEN. Den gamla databasen hindrar nyutvecklingen på alltför många sätt. Björn Johansson har visserligen återigen överträffat sig själv och ytterligare förbättrat kartfunktionerna i DISGEN 8.2d (som nu finns på hemsidan för uppgradering för dem som redan har 8.2 i någon version) men det är många andra saker vi skulle vilja förbättra, och databasmotorn hindrar det mesta. Men det ska nog gå att klättra över även det berget.

Vidareutveckling av DISBYT har också börjat röra sig lite och här blir det förhoppningsvis ett samarbete med DIS-Norge, något som vi pratat om länge men som inte kommit längre än till startgroparna.

Så, det rör på sig, men det tar ett tag innan det blir synliga resultat!

Tyck till i Dis Forum eller via e-post till ordf@dis.se.

Diskulogen är medlemstidningen för Föreningen Dis: Föreningen för datorhjälp i släktforskningen.

FÖRENINGEN

Föreningen Dis,
Gamla Linköping
582 46 Linköping
Telefon: 013-149 043
Fax: 013-149 091
dis@dis.se, www.dis.se

PG: 1 40 33-5, BG: 5009-6742

Medlemsavgift: 150 kr per år.

Familjemedlem: 75 kr per år.

EXPEDITION & FORSKARSTUGA

Hovslagaregatan 3,
Gamla Linköping
Öppet månd-fred kl 9-16.
Kansliet lunchstängt kl 12-13.
Ring gärna innan besök!

KANSLIST

Marie Andersson

REDAKTÖR

Anna Linder, diskulogen@dis.se
Burliden 7, 937 92 Burträsk
070-2294804

ANNONSERING

Kontakta redaktör Anna Linder

ANSVARIG UTGIVARE

Daniel Berglund

KASSÖR

Bengt Karlsson

UPPLAGA

26 500 exemplar

UTGIVNING

4 gånger per år

TRYCK

Sandvikens Tryckeri

ISSN

1101-3826

Gravstensinventeringen

Sök graven Sök internationell grav Sök församling Om gravstensinventeringen Inventeringsläge Hjälp Börja registrera Kontakt Logga in

Välkommen till internationella Gravstensinventeringen!

Sök bland **692 gravar / 1200 personer**

Behöver du hjälp med sökningen? Använd info-knapparna eller läs mer här

Land Stat County Ort Begravningsplats

Välj Välj Välj Välj Välj

Förnamn Efternamn

börjar med börjar med

Födelsedatum (ÅÅÅÅMMDD) Dödsdatum (ÅÅÅÅMMDD)

Exakt Exakt

Sök i alla fält

Exakt Något ord Sök Ny sökning

Avancerad sökning kommer snart

Gravstensinventeringen

Gravstensinventeringen på Rötter startades hösten 2011. För tillfället finns över 50 000 gravar inlagda i databasen, och antalet ökar snabbt.

Den gamla pappersbaserade inventeringen digitaliseras och ska vara inlagd i databasen till årsskiftet. När man skriver in information om en grav kan man, förutom att ladda upp ett fotografi av grav-

stenen, även lägga till t.ex. en släkthistoria eller pdf-filer med information och dödsannonser etc. Man kan även länka till sidor med släktforskningsresultat.

En ny avdelning är *Internationella Gravstensinventeringen* där svenska gravar, gravstenar med svenskklingande namn, på utländsk mark kan registreras.

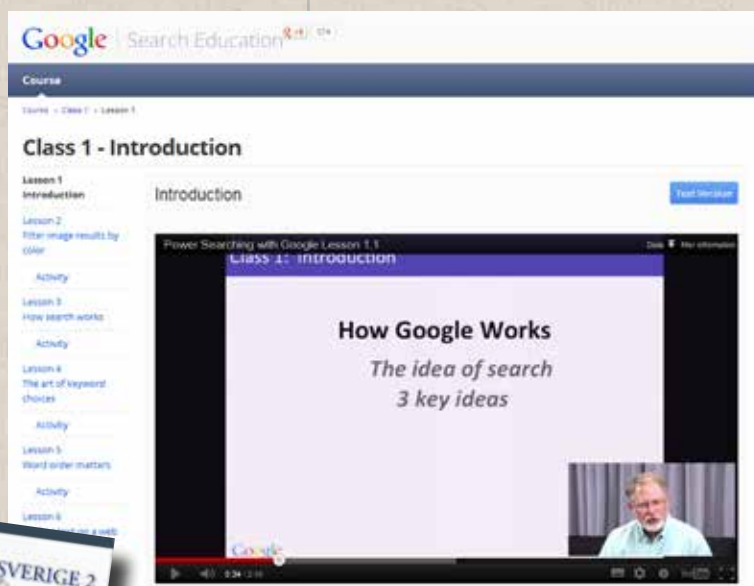
www.genealogi.se

Begravda i Sverige, andra DVD:n

Den första DVD:n innehöll information från cirka 400 kyrkogårdsförvaltningar. På den nya DVD:n medverkar betydligt fler. Man har gått från 75 % till 95 % deltagande bland kyrkogårdsförvaltningarna. Skivan innehåller sammanlagt drygt 6,4 miljoner begravda på ca 3000 kyrkogårdar.

En ny funktion är att man kan sortera gravarna i gravnummerordning, vilket är mycket behändigt vid inventering av en hel kyrkogård.

www.genealogi.se

Google-kurs

Nu finns det en fem timmar lång kurs på internet om hur man söker med hjälp av Google på ett så effektivt sätt som möjligt. Det är gratis att gå Googles egen onlinekurs *Power Searching with Google*.

www.powersearchingwithgoogle.com

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

Foto: Jan Nilsson

Gävle 2012

Släktforskdagarna i Gävle startade, som vanligt, inofficiellt på fredagen med konferenser för ordförande, redaktörer och cirkelledare. Sedan följde två dagar med Släktforskarförbundets riksstämma, stämmomiddag, släktforskmässa och ett stort antal föredrag. Här följer flera sidor med vimmelbilder och sammanfattningar av föredrag som hölls under denna helg.

Konferencier Tomas Bornestaf.

Foto: Jan Nilsson

Landshövdingen Barbro Holmberg.

Foto: Jan Nilsson

PÅ LÖRDAG FÖRMIDDAG INVIGDES SLÄKTFORSKARDAGARNA AV GÄVLEBORGS LÄNS LANDSHÖVDING, Barbro Holmberg, i musikpaviljongen i Regementsparken. Oktett ur Hemvärnets Musikkår spelade.

Årets Släktforskdagar hölls på Gävle Högskolas område, tidigare I14:s regemente. Föredragen hölls i en byggnad medan mässan var uppdelad i två andra byggnader längre bort. Släktforskdagarna besöktes av ca 3000 personer under lördag och söndag. De kunde träffa ett 50-tal utställare och lyssna på 33 föredrag. I förra numret av Diskulogen kan du läsa om förberedelserna inför Släktforskdagarna.

Stämmomiddagen hölls på lördagskvällen, i historisk resemiljö, på Sveriges Järnvägmuseum. Det var en annorlunda upplevelse att promenera bland

gamla lok och tågagnar för att komma fram till festlokalen, det gamla lokstallet. Under middagen var det svårt både att se och att höra vad som hände framme vid scenen, men även i år delades olika utmärkelser ut. Gävle Big Band underhöll i slutet av kvällen.

Hedersdiplom delades ut till Ingemar Rosengren från Hallands Släktforskarförening, Bernth Lindfors från Dis-Mitt och Birgitta Larhm från Folkare Släktforskarförening.

Priset Årets Eldsjäl delades ut till Göran Larsson, Sotenäs. Göran har under många år arbetat aktivt i Sotenäs Personhistoriska förening. Han ingår även, sedan 15 år tillbaka, i en torpgrupp som genomfört torpinventeringar i området.

Västra Mälardalens Släktforskarförening kommer att arrangera Släktforskdagarna 2013 i Köping, den 23–25 augusti. ➔

Besökarna förflyttar sig mellan de olika byggnaderna med föreläsningar, utställare och matservering.

Foto: Anna Linder

Byggnaden där DIS monter fanns under Släktforskdagarna.

Foto: Anna Linder

Foto: Jan Nilsson

Foto: Anna Linder

Marie Andersson och Ragnhild Bergström skötte DIS kansli på mässan.

Foto: Anna Linder

Foto: Jan Nilsson

Foto: Anna Linder

Många intresserade samlades i DIS monter för att lära mer om kartfunktionen i DISGEN.

Foto: Anna Linder

De tre mottagarna av Hedersdiplom: Birgitta Larhm, Bernt Lindfors och Ingemar Rosengren (Inger Gärdfors, ordförande i Hallands Släktforskarförening, mottog diplommet i Ingemars ställe).

Foto: Jan Nilsson

Årets Eldsjäl Göran Larsson.

Foto: Jan Nilsson

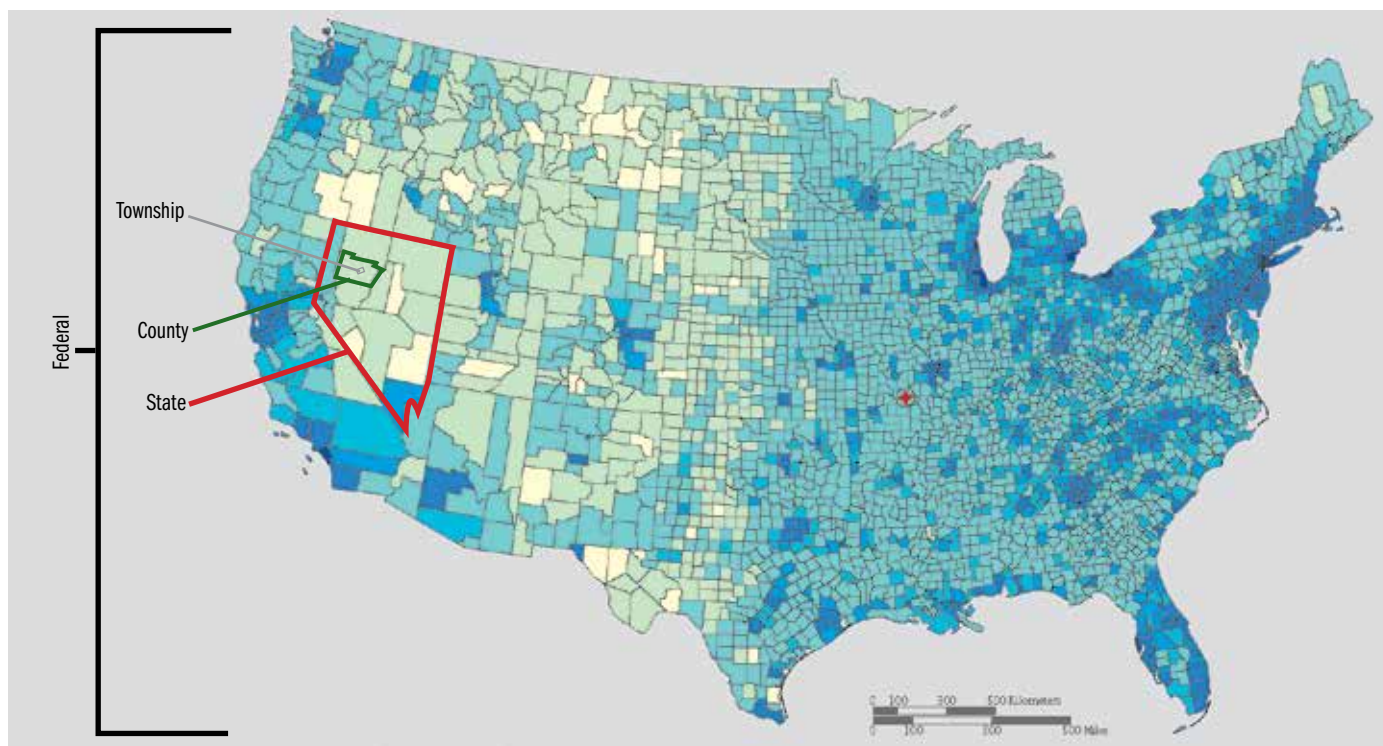

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

Släktforskning i USA

Ett flertal föreläsningar handlade om släktforskning i Amerika. Geoffrey Fröberg Morris, arkivarie vid Skandinaviska avdelningen på Family History Library i Salt Lake City, Utah, berättade om FamilySearchs utbud. Synnöve Nilsson visade hur hon hittat svenska emigranter i USA med hjälp av FamilySearch. Leonora Lynam, chef för McPherson County Museum i Lindsborg, Kansas, tipsade om olika vägar till information om svenska immigranter.

Källa: U.S. Department of Commerce, Economics and Statistics Administration, U.S. CENSUS BUREAU

ETT AV DE FRÄMSTA TIPSEN SOM MÅNGA EMIGRANTFORSKARE GER är att man ska börja i hemlandet. Börja med att hitta allt du kan om personen i Sverige först. Från flyttningsboken bör du även notera andra personer som avreste till samma destination samtidigt.

– Om man inte kan hitta sin egen emigrant kan man prova att leta efter de som reste samtidigt från hembygden. Det är inte ovanligt att man hamnade på samma ort i det nya landet, säger Synnöve Nilsson.

Jesu Kristi Kyrka av Sista Dagars Heliga startade *the Genealogical Society of Utah* 1894. Det växte och utvecklades så småningom till FamilySearch. Det är helt gratis att söka i FamilySearchs samlingar på internet. För att få åtkomst till så mycket material som möjligt bör man registrera sig och skaffa ett konto. Kom ihåg att det inte finns någon kvalitetskontroll av inskickat material på FamilySearch Tree, det är ungefär som DISBYT.

FamilySearchs mål är att skanna allt material som finns i bergrummen i Granite Mountain och lägga ut det på internet. Man fortsätter även att samla in nytt material och har för tillfället över 200 fotografier, världen över, som hjälper till med det.

– Målet är att skapa en digital motorväg från valven till ditt hem, säger Geoffrey Fröberg Morris.

Synnöve Nilsson ger ett forsknings-exempel med en ung flicka som emigrerat till USA. Då det hinner hända mycket i en ung flickas liv mellan två Census (folkräkningar), och Synnöve visste vad flickan kom att heta som gift, började hon med att söka uppgifter i vigselboken. Först när hon hade uppgifter om båda parter letade hon efter familjen i Census.

– När man letar efter emigranter kan det ibland vara bättre att gå bakvägen. Man börjar t.ex. med dödboken, eller Social Security Death Index (SSDI), och letar sig sedan bakåt med hjälp av den nya informationen, säger Synnöve Nilsson.

Det finns 35 Family History Centers i Sverige, från Malmö i söder till Luleå i norr. Här får man gratis tillgång till ArkivDigital, SVAR och andra betalabonnemang. Man har även möjlighet att, mot en avgift, beställa material från Salt Lake City.

Arkivnivåer

De amerikanska arkiven finns på olika nivåer: Federal, State, County och Township. Man kan tänka att Federal-

nivån är ungefär som EU. Varje stat är sedan som ett eget land. Det finns femtio stater i USA.

– Då det finns över 3 000 Counties i USA passar det inte riktigt att säga att den svenska motsvarigheten är län, men det är den bästa liknelsen. Illinois har t.ex. över 100 Counties, säger Geoffrey Fröberg Morris.

Town och Township är olika saker, men blandas ofta ihop. Township är ungefär som en kommun, medan Town är en stad som ibland kan ha samma namn som sitt Township, t.ex. Sharon Town i Sharon Township. Många ändringar har gjorts i uppdelningen av Townships och Counties eftersom man fortsätter att dela på dem när invånarantalet blir för stort.

I County Seat, huvudstaden, finns arkiven för Countyt samlade. Om du inte vet vilket County orten ligger i är det ofta lätt att hitta svaret på internet. Många platser finns på Wikipedia.

Folkbokföring

På 1890-talet började staterna kräva att invånarna skulle folkbokföras. Vissa Counties började sina arkiv vid denna tid, medan andra hade fört bok sedan länge. Det finns Census (folkräkningar) på både State- och Federal-nivå.

Census har utförts vart tionde år sedan 1790. Varje Census innehåller lite olika information. Från och med 1850 finns alla i hushållet namngivna och från och med 1870 anges föräldrarnas födelseort. Det är snålt med information i Census för 1880, och Census för 1890 brann upp. Census för 1900 innehåller mest information och anger både månad och år för födelse samt immigrationsår. Census till och med 1940 finns tillgängliga på internet.

– Det finns äldre arkiv österut i USA, västerut startade man mycket senare, berättar Leonora Lynam.

De olika staterna började registrera Vital Records (födda, vigda och döda) vid olika tidpunkter. De äldsta arkiven finns på County-nivå. Arkiven på State-nivå innefattar främst 1900-talet.

– När man letar efter material i nordöstra USA bör man främst söka på Township, säger Geoffrey Fröberg Morris.

Man kan skriva till arkiven för att få information om en person, men ofta måste man vara nära släkt och/eller bo i USA för att få ut information från statsarkiven. Missouri har samlat sin infor-

mation på en webbplats och Minnesota har ett sökbart index för födda och döda på sin webbplats. Där måste man beställa information. Som svensk bör man mejla först och fråga om de behandlar utländska förfrågningar. För att hitta Vital Records är det enklast att skriva in sökorden "[Namn på stat] + Vital Records" i en sökmotor.

Passagerare

FamilySearch har påbörjat arbetet med att indexera sina passagerarlistor.

– Ellis Island öppnades 1894, men kom ihåg att det aldrig fanns något krav på att gå iland där, även efter 1894 kunde man som immigrant gå iland var som helst i USA, säger Geoffrey Fröberg Morris.

För att söka i det oindexerade materialet på FamilySearch väljer man *All Record Collections*. Om man t.ex. skriver sökordet "Passenger" listas alla passagerarlistor.

Mer information

Under fliken *Books* finns digitaliserade böcker att läsa. Family History Library har över 300 000 böcker. Nu ska allt

digitaliseras och läggas ut på internet. För tillfället finns ca 40 000 böcker på webbplatsen. Man lägger upp ca 3000 nya titlar varje månad. County Books är ungefär som bygdeböcker.

Under fliken *Learn > Getting Started*, kan man se information om varje County.

– Läs om områdets historia för att undersöka varför olika saker skedde och för att få reda på vilka arkiv som finns. En bra resurs för detta är *The Red Book*, som finns tillgänglig gratis på *Ancestry.com*. Du hittar boken under *Learning Center > Family History Wiki > The Red Book*. I den finns information och kartor om varje State, County och County Seat, berättar Leonora Lynam.

Kyrkoarkiv

Om ingen information finns på County-nivå bör man försöka hitta kyrkan som släktingarna tillhörde. Många immigranter kan hittas i kyrkoarkiven. Svensk-amerikanska kyrkoarkiv kan hittas på

- www.elca.org
- www.covechurch.org
- www.northpark.edu
- www.umc.org

The top screenshot shows the FamilySearch website with a search bar containing the word "passenger" circled in red. The bottom screenshot shows the Augustana College website, specifically the "Church Records for Minnesota" page. It includes a table of church records and a list of links to various historical collections.

FamilySearch Search Results:

Title	Records	Last Updated
California, Los Angeles Passenger Lists, 1907-1948	Browse Images	14 Nov 2011
California, San Francisco Passenger Lists, 1883-1953	Browse Images	12 Sep 2011
Florida, Key West Passenger Lists, 1888-1930	Browse Images	10 Jun 2011
Florida, Tampa, Passenger Lists, 1888-1945	Browse Images	14 Dec 2011
... Passenger Lists, 1820-1945	Browse Images	11 Oct 2011
... Passenger Lists, 1820-1948	Browse Images	25 Jun 2012
... Passenger Lists, 1820-1891	Browse Images	15 Apr 2011
... Passenger Lists, 1891-1945	Browse Images	14 Dec 2011
... Holland-America Line, 1809-1924	Browse Images	2 May 2011
... Passenger and Crew Lists, 1925-1942	Browse Images	22 Aug 2012
... to Passenger Lists, 1820-1848	Browse Images	10 Jun 2011
... Lists (Offis Island), 1830-1924	24,414,218	28 Apr 2010
... 1820-1891	Browse Images	4 May 2011
... Passenger Lists, 1853-1973	817,601	27 Jun 2012

Augustana College Church Records for Minnesota:

STATE	COUNTY	CITY	NAME OF CONGREGATION	D	F	FILM #	REEL #	NOTES
MIN	AITKIN	AITKIN	BETHLEHEM LUTHERAN CHURCH	L	1891	E-98		MEMB 1891-1964; M/A 1905-64
MIN	AITKIN	AITKIN	FIRST LUTH (ST PAUL) CHURCH	L	1892	E-97		MINS 1892-1921; MEMB 1887-?
MIN	AITKIN	AITKIN	FIRST LUTH (ST PAUL) CHURCH	L	1892	E-98		MEMB 1887-1954; M/A 105-55
MIN	AITKIN	AITKIN	MARIA LUTHERAN CHURCH	L	1888	E-98		MINS 1888-1930; MEMB 1887-1930; M/A 105-30
MIN	AITKIN	BALL BLUFF (JACOBSON)	CARMEL LUTHERAN CHURCH	L	1932	E-124		MEMB 1933-49; M/A 1933-52
MIN	AITKIN	ISLE	MALMO EVANG FREE CHURCH	F	1888	SC-41		HIST 1888-1963; MINS 1904-1955; MEMB 88-19
MIN	AITKIN	MALMO	BETHESDA LUTHERAN CHURCH	L	1919	E-98		MEMB 1908-1955

Om kyrkan fortfarande är aktiv är det enkelt att skicka ett mejl till dem med en förfrågan.

– Skriv "research request + [släkt-namnet]" i ämnesraden så att mejlet till kyrkan inte fastnar i skräppostfiltret. Skicka med så mycket information som möjligt, t.ex. datum, namn, partner och barn, säger Leonora Lynam.

The Swenson Center vid Augusta College har bl.a. en förteckning över alla svensk-amerikanska kyrkböcker som mikrofilmats, samt information om hur man gör forskningsförfrågningar. Deras hemsida har adressen www.augustana.edu. Under *General information* > *Genealogy* väljer du *Church Records* eller *Research Request*.

Lutherska kyrkan och Missionskyrkan har kyrkböcker som liknar de svenska kyrkböckerna, medan Metodistkyrkans och Baptistkyrkans kyrkböcker innehåller sparsamt med information. Det är ofta en namnlista i bokstavsordning, så den är inte ens uppdelad familjevis.

En bok över Ministerial Acts, prästerliga handlingar som t.ex. genomförda dop, bör de flesta kyrkor ha.

Dödsannonser och gravar

Många bibliotek har dödsruneindex. Sök efter "Local History" eller "Genealogy". Många landsortstidningar har fyligare dödsrunor än tidningarna i storstäderna.

Större kyrkogårdar har ofta gravindex online. Om personen är begravd på en mindre kyrkogård som saknar ett sökbart index kan man försöka hitta information på www.findagrave.com. Kom ihåg att det är privatpersoner som skickat in informationen. Om informationen saknas kan du välja *Request a photo* och be att någon går ut och fotograferar gravstenen åt dig!

Namnförändringar

När svenskar bosatte sig i USA blev deras namn ofta amerikaniserade. Så när du söker efter en svensk i Amerika, t.ex. Svensson, ta bort ett S och ändra V till

U eller W, och sök efter Swenson istället. Johansson, Jönsson och Jansson blir ofta Johnson.

Anna-Lena Hultman och Anneli Andersson berättade om sina resor till USA, bland annat med SwedGenTour. Gänget i SwedGenTour har tagit tillfället i akt att fotografera alla kyrkogårdar och kyrkodokument med svenskar, som de upptäckt under sina resor. För att göra materialet tillgängligt för fler släktforskare planerar de att lägga ut ett sökbart index på SwedGenTours hemsida. För att få tillgång till själva originalbilden måste man kontakta dem personligen eftersom de inte har några rättigheter att lägga ut materialet på internet. 🐼

Länkar:

familysearch.org
www.ancestry.com
www.mcphersoncountyks.us

Prenumerera nu!

Just nu!

40%
RABATT

6 nr för 179:-

Minnenas Journal är tidningen som blickar tillbaka och minns vår vardagshistoria. Spännande släkt historier, gripande livsöden och unika bildskatter. Vi minns hur arbetet, maten, kläderna, nöjena och traditionerna var förr.

Varje nummer innehåller

- Släktforskning med experttips
- Gripande livsöden
- Gamla härliga fotografier
- Folkkära filmstjärnor & artister från förr
- Hantverk & landskapstraditioner

Klipp ut och posta i dag. Portot är redan betalt.

SVARSKORT

Sveriges enda tidning om vår egen vardagshistoria

X JA TACK! Jag vill prenumerera på **Minnenas Journal** och får 6 nummer för endast 179 kr. (ordinarie butikspris 299 kr). **Jag sparar 120 kr!** Prenumerationen upphör därefter automatiskt.

Kampanjkod: MJO 404 918

NAMN:

ADRESS:

POSTADRESS:

TELEFON:

Vill du ha förmånliga erbjudanden? Genom att fylla i e-post och mobilnummer nedan ger du LRF Media AB tillstånd att kontakta dig med förmånliga erbjudanden.

E-POST:

MOBIL:

Erbjudandet gäller t o m den 2012-12-31 och endast nya hushåll i Sverige. LRF Media AB lagrar kunduppgifter för att kunna fullgöra kundrelationer och lämna förmånliga erbjudanden om egna och andras produkter. För kontroll, rättelse eller anmälan om spärr av personuppgifter kontakta LRF Media AB, Box 78, 685 22 Torsby, tel 08-588 365 38.

Tidningen ges ut av **LRF MEDIA**

Beställ snabbare

via WEBB

www.minnenasjournal.nu/kampanj
Uppge kampanjkod: **MJO 404 918**

Telefon: 08-588 365 38

Frankeras ej!

Minnenas Journal
betalar portot

Läs, minns & njut!

Minnenas Journal

Svarspost
205 669 26
685 22 Torsby

Pigans oäkta son gifte sig med prästens barnbarn

Vid en jämförelse mellan informationen i kyrkoböcker och sockenprotokoll och John Arvid Malmgrens biografi avslöjar hans barnbarns barnbarns barn, Lena, att han kanske inte var helt sanningsenlig när han berättade om sitt liv för sin dotter Maria.

DRÖMMAR HAR VI ALLA OCH DET GÄLLDE ÄVEN FATTIGA gossar på 1700-talet. Ibland lyckades de faktiskt komma en bit på vägen.

"...så blef barnet förð om natten i en dröska till Malmö, jemte fint elegant tyg till barnet..."

Så beskriver John Arvid Malmgren sin entré i världen den 5 juni 1777. Yngsta dottern Maria skrev ner Arvids berättelse efter hans död.

Enligt kyrkoböckerna föddes Arvid som oäkta son till pigan Bengta Rasmusdotter och skomakaregesällen Arvid Malmgren. Enligt dotterns biografi är han i stället född på Skabersjö gård strax utanför Malmö och son till en fröken Thott och en greve Oxenstierna. Fröken Thott förblir oidentifierad medan greven förmodas vara poeten Johan Gabriel Oxenstierna.

Arvids fostermor Bengta lovar att hemlighålla föräldrarnas identitet, men berättar på sin dödsbädd hela historien för Arvid.

Skomakaregesällen gifter sig aldrig med Bengta utan istället med en tyska, Lowisa Judeta Beckman. Paret tar hand om Arvid från två års ålder. Arvid blir mycket förtjust i Lowisa och betraktar henne som sin riktiga mor. Senare i livet döper han en av sina döttrar till Lovisa Juditha.

Lowisa lär sin lille fosterson att tala tyska, något som han får nytta av senare i livet. Enligt biografen dör Lowisa och kort därefter skomakaren när Arvid är åtta år. Antingen lurade skomakarfamil-

jen Arvid för att bli av med honom eller så ljuger Arvid. Lowisa dog nämligen först 1791, alltså när Arvid var 14 år, och då levde fortfarande skomakaren.

Någon gång på 1780-talet gifter Bengta sig och flyttar till Hassle-Bösarp i Skurup. Hon får flera barn i äktenskapet och sedan Arvid lämnat skomakarfamiljen kommer också han till Hassle-Bösarp. Familjen är fattig och barnen går runt och tigger. Arvid, som på outgrundliga vägar fått en violin och själv lärt sig spela, står för underhållningen på tiggarturerna.

Trött på fattigdomen flyttar han tillbaka till Malmö där han blir lärling hos gördelmakaren Hartman, troligen Johann Friedrich Hartman som var verksam i Malmö vid den här tiden. Efter lärotiden flyttar han som gesäll till Ystad. Han arbetar hos en gördelmakare på sommaren och som skollärare på vintern, omväxlande i Solberga och Torsjö utanför Skurup.

Under tiden hos gördelmakaren i Ystad kommer vid ett tillfälle två damer till verkstaden. Den ena frågar honom vad han egentligen vill bli och när han svarar musiker undrar hon om ingen kan hjälpa honom att nå det målet. Arvid, som tycks ha haft sinne för dramatik, svarar:

"Nej, jag är en fattig yngling, har hvarken far eller mor som har något hjerta för mig, jag är liksom en lekboll kastad ut i världen."

Enligt dottern Marias berättelse ger den andra kvinnan då upp ett högljutt skrik. Arvid förstår senare att kvinnan var hans mor. Historien slutar med att

någon bekostar en musikutbildning som gör det möjligt för Arvid att byta gördelmakeriet mot en tjänst som organist.

År 1802 får Arvid arbete som organist i Västra Nöbbelöv och där stannar han i elva år

När han flyttar till Västra Nöbbelöv har han precis gift sig med Kerstina Nilsdotter. Kerstina, som är nio år äldre än Arvid, kommer från Torsjö och paret har troligen träffats när Arvid var skollärare där. Kerstina blir med barn och Arvid gifter sig motvilligt. Han påpekar vid ett par tillfällen i biografen att äktenskapet är olyckligt. Efter sju år dör Kerstina i vattusot. Hon har då fött fyra barn och alla utom ett, dottern Christina, har dött som spädbarn. Arvid gifter om sig efter ett par år, nu med jämngamla Eljena Olsdotter.

ENLIGT BIOGRAFIN ÄR HAN ANSTÄLLD SOM KLOCKARE, MEN I verkligheten har han en kombinerad tjänst som organist och skollärare. Men hans ambition är att bli klockare och när tjänsten blir ledig försöker han som en av tre bli församlingens nye klockare. En annan väljs och en besviken Arvid bestämmer sig för att lämna Nöbbelöv.

Det här berättas i församlingens sockenprotokoll och är inget som Arvid nämner. I biografen är han ju redan klockare.

Arvid anser sig vara populär hos prosten Christian Ödman i Västra Nöbbelöv och uppger att han skrivit många av dennes predikningar. Ödman, som ➔

➔ vikarierar i Västra Nöbbelöv, flyttar till Villie under Arvids tid och ersätts av prästen Hunemöder. Han har inte lika höga tankar om Arvid.

"Hvad Malmgrens lefverne angår så kan han berömmas för nykterhet men inte för fridsambet, ödmjukhet och saktmod", skriver han sarkastiskt i flyttbetyget när Arvid lämnar Västra Nöbbelöv.

Sedan Arvid ratats som klockare flyttar paret till Sövde där Arvid får en ny organisttjänst.

Också här uppger Arvid att han är klockare. Den här gången kombineras organisttjänsten med uppgiften att vaccinera barn mot smittkoppor.

Arvid stannar 16 år i Sövde och han och Eljena hinner få fyra barn tillsammans innan hon liksom sin föregångare dör ifrån Arvid. Tre döttrar överlever och följer med in i Arvids tredje äktenskap. Samma år som Eljena dör gifter han om sig med klockaredottern Catarina Stenbeck och samtidigt lämnar han Sövde för en skollärartjänst i Sandåkra i Skurup. Året är nu 1829 och han är 52 år gammal. Hans tredje brud är 29.

I Skurup bor familjen i Sandåkra skolhus och Arvid arbetar som skollärare. Han slutar sin tjänst först när han är närmare 70 år.

Catarina och Arvid får tre barn: två döttrar och en son. Det här är den ende av Arvids tre söner som överlever barndomen. Av Arvids åtta döttrar överlever sex.

Arvids ambition tycks ha varit att bli klockare eller ännu hellre präst, men det målet når han aldrig och mycket i biografen antyder att det är en bitter man som väntar på döden i det gamla skolhuset i Sandåkra. Av biografen framgår det också tydligt att hans högsta dröm var att få bli erkänd som en bildad man och en man med adliga anor.

Det närmaste han kom sina yrkesmässiga ambitioner var äktenskapet med Catarina. Bland Catarinas anor finns både klockare och präster och för Arvid måste äktenskapet ha varit en triumf. Den oäkta pojken från Malmö gifte sig med klockaredottern och tillika prästens barnbarn.

Om Arvids anseende här i världen visade en uppåtgående kurva måste man säga att Catarinas gick den motsatta vägen.

Hon föddes i Huaröd 1801 och döptes till Ingrid Catarina. Namnet fick hon efter sin mormor, Ingri Catharina Alsing, en dam med högprästerliga anor. Catarinas pappa, Nils Stenbeck, var inte sämre; han var son till en from präst från Ottarp, Jöns Stenbeck.

Catarina var 29 år när hon skickades till Skurup för att gifta sig med den nästan 25 år äldre läraren i Sandåkra. Märkligt kan tyckas, Arvids anor som oäkta son till en skomakare i Malmö matchade lika illa som åldern Catarinas bakgrund.

Arvids hustru Eljena hade bara varit död några månader när Catarina flyttade in i skolhuset och sedan föddes rasht deras tre barn: Dorotea Amalia, Pehr Valentin och Maria Charlotta. Kanske hoppades Arvid att äktenskapet skulle öppna dörrarna till de finare salongerna, men så blev inte fallet.

När Arvid dog var han fattig, men hade trots allt lyckats ta sig långt från Malmös fattigkvarter och hans liv skulle ha varit helt osannolikt vid den här tiden om han inte fått någon hjälp på vägen.

Han var uppenbarligen intelligent och kunde lägga sina ord tillräckligt väl för att kunna tala på ett annat sätt än vad som praktiserades hemma hos mor Bengta. Husförhören visar att han på något sätt lyckats skaffa sig kunskaper

nog för att briljera. Han fick ständigt goda betyg och han förde över kunskaperna till sina barn som också klarade förhören med glans.

Via barnen tycks han också flera gånger ha sökt kontakt med den värld han ansåg sig tillhöra. Barnen fick för övrigt namn som signalerade att de tillhörde "bättre folk". Här fanns ingen Bengta eller Kerstina, ingen Jöns eller Mårten. Barnen fick dubbelnamn som Christina Benedicta, Gustaf Cornelius och Carolina Sophia.

Arvids sju överlevande barn gav honom minst 35 barnbarn som i sin tur åstadkom över 75 barnbarnsbarn. Idag har Arvid ättlingar i både Sverige, USA och Tyskland. Och kanske i Brasilien dit ett barnbarn emigrerade.

Jag blev nyfiken på Arvid eftersom det cirkulerade historier om förnämna anor långt bak i släktmörkret. Jag ville veta om ryktena talade sanning. Det vet jag fortfarande inte, men jag har lärt mig massor om den mystiska John Arvid Malmgren och hans otaliga ättlingar. 🌳

Arwid Jonsson Malmgren
H: Bengta Rasmusdotter (1751-1803)

John Arvid Malmgren (1777-1855)
H1: Kerstina Nilsson (1768-1809)
H2: Eljena Olsdotter (1778-1829)
H3: Ingrid Catarina Stenbeck (1801-1880)

1. Christina Benedicta Malmgren (1802-1859)
2. Gustaf Cornelius Malmgren (1804-1804)
3. Cecilia Lovisa Malmgren (1805-1805)
4. Lovisa Juditha Malmgren (1808-1808)
5. Anna Cicilia Malmgren (1812-1892)
6. Gustafva Charlotta Malmgren (1814-1898)
7. Carolina Sophia Malmgren (1816-1893)
8. Carl Olof Malmgren (1819-1820)
9. Dorotea Amalia Elisa Malmgren (1831-1900)
10. Pehr Valentin Malmgren (1833-1896)
11. Maria Charlotta Malmgren (1835-1913)

Femtionde Macspalten!

Efter 13 år och femtio Macspalter kan det vara tid för lite nya grepp. De tekniska artiklarna har varit al-lenarådande under de år spalten funnits i Diskulogen. Sådana artiklar räknar vi naturligtvis med även i fortsättningen, men spalten skulle väl också kunna breddas till sitt innehåll. Ett smakprov på detta har vi fått oss tillskickat lagom till det här numret, från signaturen Kusinen från Kråkvinkel.

DEN FÖRSTA MACSPALTEN KUNDE MAN LÄSA I DISKULOGEN NR 49, 1999. Där ställdes frågor om DISGEN 4.5. När inte DISGEN för Mac utvecklades längre, ersattes programmet av många Mac-användare med det amerikanska Reunion med svensk översättning. Reunion 6, 7, 8 och 9 följdes nyligen av Reunion 10, med ett femtiotal nya funktioner. Datorerna vi använde då hade hårddiskar på 4 GB och ramminnen på 132 MB, medan vi i dag har datorer med 250 GB hårddisk och 4 GB ramminne. En enorm utveckling.

RTF-filer på Mac

Om du har lagrat porträtt och bilder i DISGEN för de olika personerna kommer det med referenser till bildfilerna. Du får på det sättet hjälp att montera dem i ordbehandlaren. För att få med bilder, gör så här på Mac:

- Välj att mata ut till RTF enligt ovan
- DISGEN kommer att föreslå att rtf-filen sparas i *DgTmp* i datamappen, men välj istället att spara i *DgPic*-mappen!
- Öppna rtf-filen med Word för Mac, kontrollera att bilderna är med och

spara sedan som vanlig Word-fil på valfri plats.

Skapa register

I Microsoft Word 2008 på Mac, använd *Cmd+A* och sedan *Cmd+Alt+Shift+U* för att uppdatera registret, istället för *Ctrl+A* och *F9*.

Disgen på Macen

Med det utbud som nu finns av emulatorer, som Boot Camp, MS Virtual PC, Parallels, VMware och andra, har vi ett väl fungerande DISGEN på Macen. Vi har tillgång till DISGENS alla möjligheter och DIS tekniska lösningar som DISBYT, DISPOS, DIS Arkiv, Disforum, DIS Count och DISGENS ortregister, kartor etc.

Med några enkla justeringar fungerar DISGEN optimalt. För de tidigare problemen med bilderna i RTF och att uppdatera register finns det nu en beskrivning i manualen.

Privilegierade Mac-användare

På Macen kan vi också köra andra program som t.ex. MacStamträd och Reunion. Reunion är skrivet enkom

för Macen och det är programmet man behöver om man till exempel enkelt vill skapa an- och släkttavlor i HTML-format, eller en egen webbsida, som är lätt att skapa i Reunion. Reunion har ett väl fungerande system för publicering och överföring av material på nätet vilket är enkelt att jobba med. Finns det material som någon annan har intresse av är det mycket lätt att vidarebefordra detta på nätet, via USB-minne eller CD. Välj vad som skall publiceras, en webbrapport eller ett webbfamiljekort.

Reunion

För att publicera på nätet, gå in under *Skapa*. Välj *Släkttavla*. Bestäm antal generationer. Välj bland filtreringar, bocka i *Källor*, *Föredragna bilder* och *Webbmedia-sida*. Glöm inte att sätta rubrik på dokumentet. Välj *Standardlayout* eller skapa en egen layout. Samma gäller webbstil. Som destination välj *Webbmapp* och så är det bara att skicka iväg, spara på ett USB-minne, eller bränna en CD. Är bilder inlagda och *Föredragna bilder* markerade blir resultatet en trevligt illustrerad släkttavla.

Charons bläck

– Blir du aldrig färdig med den där släkttavlan, undrar hustrun.

– Jodå, svarar jag och lutar mig framåt mot skärmen. Jag ska bara fixa till några bilder, sen är den färdig.

– Men det sa du ju redan för en månad sen.

– Jo, men du förstår, man måste dubbelkolla och det tar tid.

– Men är det nån idé att du håller på längre? Du såg ju hur det gick med bilderna i trycket senast. Du fick skriva ut egna och klistra över, fortsätter hustrun.

– Jaja, men det var ju bara ett provtryck egentligen. Och jag visste inget om tryckeriet.

– Provtryck? För sexhundra kronor!

– Ja, jag vet, det var ett misstag, men nu har jag fått ett tips av Sjunne om ett bra och billigt tryckeri. Jag tänkte sticka dit i eftermiddag.

– Det skulle vara roligt att se min släkttavla i tryck, ler hustrun pillemariskt.

– Det tar vi när jag kommer hem. Det nya trycket är klart om ett par dagar och då ser vi hur det tar sig ut. Sen tar vi din.

En tystnad sprider sig i rummet. Men den varar inte länge.

– Förresten sa du inte att vi behövde fixa till några bilder på min? undrar hustrun.

KUSINEN FRÅN KRÅKVINKEL

TÅSSJÖ FÖDDA OCH DÖDA 1768–1814. MED TUMMEN SKÖT STEFAN fram det översta microfichet ur det välfyllda kuvertet. Han placerade den styva plastrektangeln på nedre glasets, fällde ner glaslocket och förde in ekipaget, som en platt glaskista in i krematoriets vita ljus. Men han gjorde det lite för hetsigt. Det smällde till i läsaparaten. I ögonvrån registrerade han att mannen borta vid det öppna fönstret reagerade. Det var bara de två i rummet.

Välfyllda kuvert som detta kunde ta tid att gå igenom, men han hittade snabbt rätt år. Och handstilen var pryddlig och fotokvaliteten god. De nyfödda stod i en ensam spalt till vänster. Det skulle inte bli svårt, om den där Pål nu fanns med, farmors farfar.

En humla brummade kring det haspade fönstret. Mannen stirrade obekymrat på sin skärm. Stefan reste sig och gick bort till fönstret.

– Du ska inte vara här inne. Här finns inga blommor. Du får leta ute i trädgården i stället.

Han försökte varligt fösa ut humlan, som klumpigt studsade mot hans handrygg.

– Sāja!

Han drog igen rutan och fällde ner de två metallöglorna. Mannen, som luktade vasst av svett, tittade upp som om han undrade vad som stod på.

Stefan satte sig på sin plats. Det var kompakt tyst i forskarsalen nu när rutan var stängd. De vita väggarna verkade sova. Luften stod still och kändes kvav.

Kanske som i en skolsal under sommarlovet, en plats man inte ville minnas existerade. Eller som graven.

Var var han? Pål, ja. Födelseboken. Sven... Pehr... Petter... Pål! Den 21 maj föddes han, jo, det var rätt datum. Det måste vara han. Och den 23 döptes... det var svåräst. Stod det Gåssen? Gåssen Hinrik Fogbergs? Han vred fram dubbelstorlek och finjusterade skärpan. Ännu ett svåräst ord, kanske Hustrun. Han försökte:

Hustrun Johanna Olsdotters son Pål som bars fram av Rusthållaren Pehr Larssons Hustru Bengta Pehrsson i Kafvershult. Och så en massa faddrar. Det borde han nog anteckna. Men han var rädd för att fastna och inte komma vidare bakåt. Han hade en kittlande förhoppning att om han bara fortsatte gräva, kanske han lager för lager skulle kunna ta sig ända ner till 1600-talet, kanske 1500-talet. Hur gick folk klädda på 1500-talet? Kungar hade han ju sett avbildade. Gustav Eriksson av Vasaätten i pösbyxor och pottfrisyr. Men allmogen då? Grov vadmal? Och hur bodde de? Stefan såg ett långhus framför sig med eldstad i mitten, där stora grytan med får i kål hängde över elden eller kanske ärtor med fläsk...

Han slet åt sig sitt block, vände upp ett tomt blad och började skriva. Han brydde sig inte om handstilen nu. Han hade inte ro att försöka tyda namnen på alla faddrar. De fick vänta till en annan gång.

Jaha, nu skulle han försöka hitta familjen i husförhörlängden. Han flög

upp och ut till rummet där microfichen för Skåne förvarades.

HAN PARKERADE MAMMAS OCH PAPPAS BIL PÅ GARAGEUPPFARTEN OCH gick uppför stentrappan. Trädgården var verkligen som vackrast nu. Nattljusen såg i och för sig rätt hängiga ut, men de skulle leva upp när den svala skymningen la sig.

Han hade varit borta i fem timmar. Och han hade inte ätit mer än frukost, vilket var för sju timmar sedan. Han kastade en blick in genom fönstret vid diskbänken och såg sin mammas siluett.

Matdoften slog emot honom när han öppnat dörren. Stekt kött. Något syrligt. Rentav ett sting av stekt vitlök.

Hans pappa satt som vanligt parkerad i allrummet. Han hade sina svarta mjukisbyxor på sig och visselpipan om halsen.

– Hej, ropade Stefan.

Mamma svarade glatt från köket. Pappa viskade något till svar. Huvudet dinglede som en tung vissnad solros på sin gängliga stjälk. Ansiktet såg lätt förskrämt ut, som om han hade otäcka syner. Blicken sökte kontakt, verkade vilja berätta något, men vad? Pappa såg sällan glad ut nuförtiden, och det var väl förståeligt. Han som satt där i rullstolen från morgon till kväll.

Altandörren var öppen. En sommarbris mildrade lukten av åldrande.

Stefan gick in i köket och ställde sig framför fönstret vid skafferiet. Han tittrade ut på det gröna.

– Vi åt tidigare, sa mamma. Vi visste ju inte när du skulle komma.

– Nej.

– Hittade du nåt idag då?

– Ja, här ska du se.

Han höll upp blocket framför sin mamma som hade händerna i diskhons skum.

– Jag vet inte om jag kan titta nu.

– Jag håller åt dig.

Var det en suck han hörde från henne? Hon gillade aldrig att bli störd när hon diskade. Men han hade svårt att vänta.

– Jag har bland annat hittat farmors farfar, Pål, född 1813.

– Är det han med mustascherna, som hänger här inne i rummet?

– Nej nej, det är ju farmors far, Carl Henrik. Det är hans far som heter Pål.

– Jag har så svårt att hålla reda på alla personer och släktled.

– Pappa!

Stefan tog blocket och rusade ut i allrummet.

– Pappa, titta här. Din mammas farfar. Pål.

Pappa väste fram ett svårtolkat ljud.

– Det är Carl-Henriks far. Han var husar i Fleninge kompani. Hans fru hette Johanna.

Pappa stirrade rakt fram med tom blick.

– Det var väl intressant, pappa? Det visste du väl inte tidigare?

– Nä, flämtade pappa.

Stefan bläddrade till nästa sida i blocket och ansträngde sig för att levandegöra historien. Han visste ju att den var intressant. Det hängde bara på hur man presenterade den.

Stefan sjönk ner vid köksbordet, utpumpad efter sitt dagsverke. Men till vilken nytta och glädje slet han egentligen när ingen orkade lyssna på honom?

Genom springan i fönstret trängde fågelsången in. Han la upp av maten. Lammkotletter med citronskivor. Pressad potatis.

– Och klippt persilja. Vad gott det ser ut.

– Ja, den är från landet, sa mamma som stod kvar vid diskbänken.

Han skar en bit kotlett och stoppade in i munnen. Köttet var riktigt mörkt och smakrikt.

– Hur har ni haft det då? frågade han.

– Det är ju som det är. Fullt upp från morgon till kväll.

– Jag ville passa på nu när jag är hemma. Och få lite gjort med släktforskningen menar jag, nu när det är sommarlov.

– Ja, det förstås.

– Kanske nån får glädje av den lite längre fram.

– Har du möjlighet att vara hemma hos pappa någon timme ikväll? Jag ska passa på att handla, nu när bilen är hemma och jag inte är ensam.

Egentligen hade han hoppats på att få ägna kvällen åt att skriva rent sina anteckningar. Men... de fanns ju faktiskt kvar i morgon också.

– Ja, det kan jag väl, sa han. 🍴

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

Soldatforskning

Lars Ericson Wolke, professor i historia vid Försvarshögskolan, berättar om spåren efter våra soldater.

Foto: Anna Linder

DE FLESTA MED BÖNDER I SLÄKTEN HAR ÄVEN SOLDATER i släkten. Om dessa får man veta mer än om vanligt folk. Förseelser gav upphov till extra mycket pappersarbete inom det militära.

– Frågan är om man vill ha en förfader att vara stolt över eller någon man får veta mycket om? säger Lars Ericson Wolke.

Med början i Gustav Vasas tid hölls militära arkiv för att hålla reda på statens kostnader. Inga personuppgifter registrerades då.

– 1686 års kyrkolag gav oss de kyrkböcker och husförhörlängder som vi har så stor nytta av i vår släktforskning. För soldatforskning är 1619 års krigsfolksordning lika viktig, säger Lars Ericson Wolke.

I roterings- och utskrivningslängderna, 1620–1680, finns större delen av den manliga befolkningen med. Prästen upprättade listan med grupper om tio män. Militären bestämde sedan vilken av dem som skulle skrivas ut och bli knekt. En markering i marginalen visar att han blev soldat – övriga nio kunde gå tillbaka till sina vanliga liv.

En tredjedel av soldaterna dog i tjänst, rymningar var därför ganska vanligt förekommande.

– Militärmakten hade inte tid och resurser för att åka runt och leta efter försvunna soldater. Därför bestämdes att näste man på listan skulle kallas in om den förste inte dök upp. Det fanns alltså minst nio personer i byn som höll

koll på att den utvalde var hemma och kunde rycka in. Smart, säger Lars Ericson Wolke.

Under 1680-talet hade vi ett frivilligt system där ett antal bönder gick ihop till en rote – en soldat. En rote var ungefär 1½ mantal. Soldaten bar samma nummer som roten i rullan. Namnet på huvudgården i roten anges i rullan. Namnet på torpet där soldaten bodde anges inte.

I Claes Grills böcker *Statistiskt sammandrag af svenska indelningsverket* kan man bl.a. se vilka förband som rekryterade soldater i vilken socken.

Soldatnamn

Modig var ett av de vanligaste soldatnamnen under 1700- och 1800-talen. Kompanichefen döpte soldaten som ofta fick ärva tidigare soldaters namn. Man använde främst beskrivande namn, växtnamn och djurnamn.

– En kompanichef i Västerbotten i början av 1770-talet gav sina soldater djurnamn. Efter en tid hade han redan använt de vanligaste namnen, vilket gjorde att en soldat fick heta "Elefant". Kompanichefens omdöme om honom var "liten och oduglig", berättar Lars Ericson Wolke.

Det var först i slutet av 1800-talet som soldater behöll soldatnamnet efter avslutad militärtjänstgöring.

Rullorna

I slutet av 1800-talet registrerades beväringen i rullorna med namn och yrke, men även ett tredelat nummer, inskriv-

ningsnumret, som följde soldaten genom hela tjänstgöringen. Numret baserades på året då man mönstrat, rullföringsområde och ett löpnummer. Många unga män utvandrade runt sekelskiftet p.g.a. hårdare värnpliktslagar.

Hästar var oerhört värdefulla. Först inspekterades männen och sedan hästarna. Man kan därför få mycket information om de olika hästarna i försvarsmaktens tjänst. Här finns information om ålder, mankhöjd och speciella anmärkningar etc.

– Om man ser att en soldat finns i straffregistret måste man läsa i den militära domboken för att se vad han gjort sig skyldig till. I material från slutet av 1800-talet kan man läsa vittnesförhören, berättar Lars Ericson Wolke.

I rullorna finns information om hemort och en bit in på 1800-talet började även födelsedatum anges. En viktig uppgift var om soldaten var gift eller ogift eftersom man måste veta om det fanns en potentiell änka som kunde kräva pengar om soldaten omkom.

Om det enbart står "död" i rullorna hade man antagligen dött av förfrysning, svält etc. Om man dog i krig angavs även var och hur i rullorna.

I rullorna står varje regemente i bokstavsordning, och här anges när soldaten började och slutade sin tjänstgöring.

Efter soldatlivet

I slutet av 1700-talet skrev man kontrakt med villkoren för tjänstgöringen. Det var upplagt så att man skulle hantera så

lite kontanter som möjligt. Pensioner till högre befäl betalades ut av arméns eller flottans pensionskassor. Informationen finns på Riksarkivet. För att säkra framtiden kunde man köpa korpraltjänster åt små barn, ungefär som när man nuförtiden kan ställa barn i bostadsköer.

Vadstena Krigsmanskassa betalade ut pension till gratialister, pensionerade soldater, om man tjänstgjort i armén i minst 30 år.

Båtsman

Om du forskar på en båtsman från slutet av 1800-talet har du tur. Här fördes rullor för varje enskild man, med signalment, tjänstgöring, orter m.m. Rymningar var vanligare i flottan. Man kan utläsa namn på fartyg i rullorna.

– Då ber man att få läsa loggboken för fartyget. Nu kan man läsa om väder, upplevelser och strapatser som besättningen hade. Det är mycket intressant även om inga uppgifter på individnivå ges, berättar Lars Ericson Wolke.

Material för soldatforskning finns främst på Krigsarkivet, Landsarkiven och Riksarkivet. 📖

Länkar:
www.riksarkivet.se
www.ericsonwolke.se

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

Finnskogar och skogsfinnar

Bo Hansson, aktiv i nätverksorganisationen Finnsam (Finnbygder i Samverkan) som firar 20-årsjubileum i år, berättar om skogsfinnarna.

DE INRE DELARNA AV FINLAND VAR NÄSTAN HELT OBEBYGGDA (erämarker) före 1400-talet. Finländarna migrerade främst på grund av brist på svedjemarker, den stora ofreden 1570–1795 och propaganda.

Finländarna kunde leva i de stora outnyttjade skogarna. Finland var en del av Sverige fram till 1809, så det var inga problem för finländarna att flytta till Sverige. Man flyttade med lätt packning, de värdefulla rågkornen. Svedjebruket hade fört fram speciella rågsorter.

Brukningens rätt var det viktigaste för skogsfinnarna som praktiserade storsvedjebruk, inte markägande. Därför fanns det även behov av bemanningsliknande företag med så kallade lösfinnar. Betalningen för svedjebruket var en tredjedel var till markägaren, skogsfinnar och lösfinnar.

Vid svedjebruk brände man mark för att odla mat. Man behövde bara yxa och skära. Man fällde skog och skördade råg. Man ville helst nyttja gammal granskog eftersom marken är sur och ett lågt pH innebär hög näringshalt.

Storsvedjebruk, Huuhta, var en 4-årig process:

1. Fälla träd
2. Torka
3. Svedja och så
4. Skörda

Huuhta bedrevs i granskog. Skogsfinnarna använde 10–15 % av marken till svedjor. De hade flera svedjor utspridda på olika marktyper för att sprida risker-

na. Svedjorna var 0,5–1 ha stora. Hela humuslagret måste brinna för bästa effekt.

– Det är svårt att övergöda skogsfinnarnas råg, som bara växer mer ju mer man gödslar den. Den ger därför mycket hög avkastning. I vanligt jordbruk gav ofta skörden 6–7 gånger tillbaka, medan svedjebruket kunde ge upp emot 100–150 gånger tillbaka. De svenska myndigheterna förstod inte detta utan beskyllde ofta skogsfinnarna för olovlig svedjning, berättar Bo Hansson.

För att få bäst skördeutbyte valde skogsfinnarna att helst endast ta en skörd per plats. Man kunde återvända först efter 30 år eller så.

Svedjebruk praktiserades från Kolmården och norrut i lappmarkerna, så länge rågen hann mogna. Österut var marken redan upptagen, men västerut bortanför Oslo och mot Telemark fanns utrymme för skogsfinnarna. Som soldater i Bergslagsbataljonen 1640 upptäckte skogsfinnarna outnyttjad mark i västra Värmland, det som senare kom att bli Finnskogarna.

Skogsfinnarnas tre distinkta byggnader var rökstugor, bastu och torkhus. Rökstugan, pörtet, hade ingen skorsten, men draglucka, taklucka och stor, massiv kallmurad ugn som höll värmen länge. Bastun höll hög värme under kort tid med hjälp av ett stenröse. Torkhuset, rian, var en hög byggnad med en ugn. Rågen torkades stående på övervåning-
en.

I Västra Värmland och Finnskogen är skogsfinska byggnader och traditioner bättre bevarade eftersom trycket från järnbruken och smedjorna inte var så hårt där.

Skogsfinska släktnamn

Adel, präster och borgare hade släktnamn i Sverige. Bönder hade endast patronymikon ända fram till 1880-talet då nya namnlagar infördes. Många tog då ett namn från platsen man bodde på. I Finland var det tvärtom, orten fick namn efter den första invånaren. Om mannen flyttade till kvinnans släktgård övertog han kvinnans namn.

– I Finland kan man släktforska med hjälp av vägs skyltar, säger Bo Hansson.

Skogsfinnarna lärde sig svedjebruk av slaverna, cirka 500 före Kristus, och ett namnbehov uppstod. Sedan fick man nya namn vid kristnandet, 200 efter Kristus. Namnet byggde på ledarens namn, och beskrev ofta honom. Prästerna klarade inte av att uttala och stava namnen korrekt. Det finska språket har ett annorlunda uttal där Y blir U, U blir O och O blir A. Dubbel vokal innebär ett långt ljud. Man får aldrig ha två konsonanter först i ett ord, därför blir t.ex. Kristoffer Risto på finska. Det gamla språket var rikt på diftonger som ai och ei.

De finska efternamnen beskrev ofta yrken, djur, platser och växter: Pitkäinen – lång, Himainen – eftertraktad, Muhoinen – godmodig/glad, Hakkarainen – huggare, Mylläinen – mjölnare, Nikkarainen –

snickare, Mulikka – oxe, Lehmoinen – ko och Karjalainen – från Karelen.

När skogsfinnarna kom till Sverige fick de patronymikon, men det finska namnet kan finnas i domstolsprotokoll, eftersom det finska släktnamnet angavs för att skilja på flera personer med samma namn.

År 1821–1825 skrevs alla finska släktnamn i Värmland in i kyrkböckerna.

Källor

- Svenska kyrkböcker
- Finländska silverskatteregister 1571 (Älvsborgs lösen)
- Generalregister över bosättningen i norra Tavastland och Savolax. By för by och år för år. Se *arkisto.fi*.
- Savon tuomiokirjat, tryckta domböcker.
- Gottlunds dagböcker 1817 och 1821
- Uusi suomalainen nimikirja, Otava, 1988, med många släktnamn.
- Finnemantallet 1686, där födelse, ålder, bostadsort, födelseort, familj och namn anges för 1250 personer. Se *finnsam.org*.
- *Det skogsfinska kulturarvet*, 2001, med kvarvarande skogsfinska byggnader i Skandinavien.
- På *www.fennia.nu* finns en släktdatabas från äldsta tid fram till 1800.
- På *www.finnbygden.se* finns en doktorsavhandling om skogsfinnar.
- Biografier kan hittas på *kulturguide-vasternorrland.se/sfdb*. 🐿

Foto: Anna Linder

SLÄKTFORSKNING PÅ INTERNET

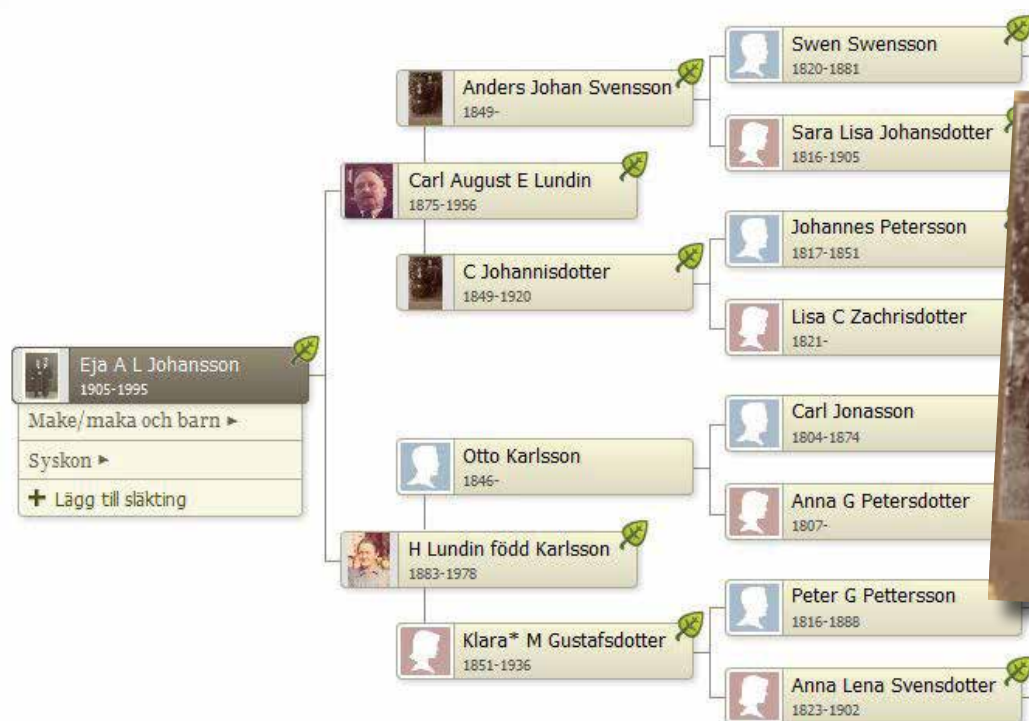
Hitta nya släktingar bland de gröna löven i släktträdet

Hos Ancestry finns 4 miljarder namn i mer än 34 miljoner släktträd. När du bygger ditt släktträd hos Ancestry genomförs alla dessa träd efter matchningar så att du enkelt kan hitta nya grenar till ditt träd.

Att bygga släktträd hos Ancestry är helt gratis oavsett hur många personer du har i trädet. Du som har din släktforskning lagrad i ett program på din dator kan enkelt ladda upp dina uppgifter till Ancestry med en GEDCOM-fil.

När du har laddat upp din släktforskning till ett nytt släktträd hos Ancestry kan du fortsätta lägga till nya personer och ny information i trädet, koppla uppgifterna till dokument hos Ancestry och titta på de gröna löven med tips om nya uppgifter. Via de gröna löven kan du få kontakt med släktingar som har uppgifter om hittills okända grenar i ditt träd.*

Du kan enkelt dela med dig av ditt släktträd till dina släktingar så att de kan se de uppgifter du har lagt in. Om du har laddat ned Ancestrys gratis appar för iPhone och iPad eller Android kan du även använda släktträdet i din telefon.

 ancestry.se

* För att koppla dokument till trädet samt granska tipsen i de gröna löven behöver du ha ett abonnemang hos Ancestry.

Foto: Anna Linder

Digidaily

Torsten Johansson, från Kungliga Biblioteket, berättar om en dröm som snart går i uppfyllelse – digitaliserade dagstidningar.

KUNGLIGA BIBLIOTEKETS SAMLINGAR GRUNDAS PÅ PLIKTEXEMPLARLAGEN. AV DETRE pliktexemplar av trycksaker som kommer in förvaras ett på Kungliga Biblioteket, ett i Lund, och ett används vid mikrofilmning. Tidigare skulle sju pliktexemplar inlämnas så att varje universitetsbibliotek fick ett exemplar, men biblioteken var aldrig tvungna att spara dem. Det finns en komplett samling av mikrofilmade dagstidningar på varje universitetsbibliotek.

Kungliga Bibliotekets tidningsförvaring finns i Bålsta. Man får in ca 200 titlar varje månad vilket ger 3,5 miljoner nya sidor varje år. Till dags datum har man 122 miljoner sidor som förvaras på 4,2 hyllkilometer.

– Kungliga Biblioteket ska förvärva, beskriva, tillhandahålla och bevara

svenska dagstidningar i sin helhet till eftervärlden, säger Torsten Johansson.

Det finns en bibliografisk databas som man kan söka i och läsa beskrivningar av trycksaker.

Dagstidningar är inte gjorda för att bevaras så de trycks på billigt papper. Efter en timme i solen gulnar tidningspapper, då har nedbrytningen redan börjat vilket gör papperet skört. Därför är det mycket viktigt att vi digitaliserar våra tidningar.

Sedan 1979 pågår kontinuerlig mikrofilmning av tidningar. Cirka 70 miljoner sidor i tidningar från 1979 och framåt har mikrofilmats. Under mitten av 1950-talet ordnade tidningsbranschen själva mikrofilmning, men de äldsta mikrofilmerna håller inte så hög kvalitet. Nya tidningar med fyrfärgs-

ANNA LINDER
diskulogen@dis.se

tryck har ofta färgmättade sidor med utsmetad färg och oklara bokstäver, vilket försvårar den digitala tolkningen av texten (OCR).

Den populäraste lässalen på Kungliga Biblioteket är tidningsrummet. Digitaliseringen av tidningarna ska öka sökbarheten och tillgängligheten. Man har arbetat med detta sedan 1990.

Kungliga Bibliotekets webbplats med digitaliserad dagspress är populär. Den innehåller ca 250 000 sidor, bland annat Post- och Inrikes tidningar. För att klara av att digitalisera den stora mängden material samarbetar man med Riksarkivet, Mediakonverteringscentrum (MKC) i Fränsta.

Aftonbladet och Svenska Dagbladet finns snart på nätet. Projektet Digidaily ska vara klart 2013-03-31. Under processen sker bl.a. metadatainsamling, bildfångst, innehållskonvertering (OCR) och paketering.

– Moderna tidningar produceras i en digital miljö, men på grund av hur lagen ser ut kan inte Kungliga Biblioteket bara samla in den digitala filen som skickats till tryckeriet. Man måste skanna in även dessa tidningar! Resurser som hade kunnat användas för att digitalisera äldre material läggs alltså på moderna tidningar, konstaterar Torsten Johansson.

De utgåvor som är upphovsrättfria finns tillgängliga via internet. Resten

av det digitaliserade materialet finns endast att tillgå vid en fysiskt besök på Kungliga Biblioteket. För tillfället finns inte ens möjligheten att läsa detta material på andra bibliotek.

När Uppsala Universitetsbibliotek ville kasta sin tidningssamling åkte Kungliga Biblioteket genast och hämtade den. Vid digitaliseringsprocessen är det mycket bra att ha två exemplar av vissa tidningar. Man kan välja exemplaret i bästa skick, man underlättar även skanningen genom att kunna dela upp ett exemplar i enskilda sidor.

Bildfångsten sker på flera sätt, med bokskanningsteknik, rullbandsskanner, digitalkamerlösning och högkapacitetskanner. Sedan sker en innehållskonvertering, sidlayoutanalys, artikelsegmentering och OCR. Resultatet sparas i många olika filformat på flera olika nivåer, bl.a. sparas varje enskild sida i formatet jpg 2000.

Utmärkingar i projektet är bl.a. materialhanteringen där stora format som Aftonbladets 60 x 90 cm ställer till problem. Den stora mängden data kräver stort lagringsutrymme. Man måste säkerställa att tolkningen av texten blir bra och att tidningssidan avbildas på ett tilltalande sätt. Allt samtidigt som kostnaderna pressas. 📖

Länkar:

www.kb.se > Samlingarna > Dagstidningar & tidskrifter

Släktforskning

- mer än bara namn...

ARKIVDIGITAL

Nyfotograferade kyrkböcker i färg!

- Svensk släktforskning i färg
- Över 35 miljoner bokuppslag
- Mycket mer än bara kyrkböcker

Vi fördjupar samarbetet med DIS
för att ge alla medlemmar så bra
service som möjligt!

Priser från 75:-/vecka till 1045:-/år

Webb: www.arkivdigital.se
E-post: info@arkivdigital.se

Kom igång med Disgen en distansutbildning för alla

UNDER MÅNGA ÅR HAR JAG VARJE ÅR HAFT FLERA studiecirklar som: *Kom igång med datorn*, *Kom igång med DISGEN*, *Gör en släktbok med DISGEN*, *Bearbeta bilder för DISGEN* samt *Att skriva med Word*. Efterhand som jag lärt mig mer om deltagarnas önskemål och behov har jag skrivit handledningar till cirkelarna.

Till min förvåning har jag funnit att det är många medlemmar som har så stort intresse av släktforskning att de köpt DISGEN och själva försökt komma igång med att registrera sina släktingar. Men av någon anledning var svårigheterna större än viljan och arbetet blev liggande. Det blev en anledning till att de anmälde sig till mina studiecirklar. Det är alltså många som söker *datorhjälp* i släktforskningen och vi bör besinna att detta fortfarande är aktuellt i vår förening – vi kan inte låta det bli bara släktforskning. Datorhjälpen behövs ofta på en mycket elementär nivå: Vad är mappar, utforskaren eller en pdf-skrivare? Att flytta bilder till DISGENS mapp *Dg-Pic* kan resa ett oöverstigligt hinder. För att inte tala om vad man gör när datorn hänger sig eller visar en skärmbild med *Kontakta din fadder*. Under de senaste åren har jag noterat sådana frågor och gjort handledningen *Sånt du borde veta om datorn men antagligen inte vet*. Den blev klar i våras. På www.kj2.se/hand kan du se vad den och mina övriga handledningar innehåller.

Vid årsmötet 2011 motionerade Kjell Hasselroth om satsning på distansutbildning och Karl-Ingvar Ångström fick styrelsens uppdrag att driva frågan. Kjell bad mig att på distans vara lärare på en del av hans utbildning, *Att göra en modern släktbok*, i Karlstad. För ändamålet gjorde jag två filmer om den moderna släktboken, som nu finns på YouTube. Tanken var att dessa skulle komplettera min föreläsning med en Powerpointpresentation och visa precis hur man gör i DISGEN. Filmerna skulle kursdeltagarna kunna ladda hem och titta på i lugn och ro i arbetet med att göra den egna släktboken.

I våras föddes tanken att göra en studiecirkel på distans, för att nå ut till medlemmar som bor långt borta från städernas utbildningsutbud. Jag tyckte att jag förvärvat tillräckliga kunskaper och det var en spännande utmaning att med datorns hjälp kunna nå medlemmar i obygden. Det lockade att utnyttja datorns många möjligheter för att kunna ge dem precis samma möjligheter som mina lokala kursdeltagare får, och Karl-Ingvar stödde förslaget. Jag gjorde därför en testutbildning med 16 deltagare för att jag skulle lära mig mer.

Mål för distansutbildningen är att ge:

- tillräckligt mycket information om datorgrunder
- tydlig handledning steg för steg där inget hoppas över
- ett attraktivt mål för utbildningen

- heder åt och bygga vidare på vad andra gjort före mig
- tillfälle för deltagarna att arbeta med sin egen släkt och i egen takt
- deltagarna möjlighet att i hög grad styra och påverka utbildningen.

För mig har målet varit helt klart: Varje deltagare ska göra en antavla med bilder, eller en egen släktbok av något slag. Studiecirkeln är inte klar förrän deltagarna uppfyllt målet. Det är många som även år efter utbildningen frågar, och då är det roligt att som fadder kunna hjälpa till för att medlemmarna ska få full glädje av sitt DISGEN. Efter fullgjord utbildning får deltagarna ett diplom [Bild 1].

DET ÄR HELT KLART ATT JAG ÄNNU INTE UPPFYLLETT den första målsättningen, men efterhand som frågorna kommer utökar jag utbildningen. Den andra målsättningen har jag nog lyckats bättre med, men även där kan det finnas steg som för mig är så självklara att jag hoppar över dem.

Deltagarna har möjlighet att via olika länkar lära sig en hel del om släktforskning. Som hjälp för att finna anorna får deltagarna söka på skivorna *Sveriges befolkning* och *Sveriges dödbok*, samt DISBYT. De har också möjlighet att teckna ett förmånligt abonnemang hos Arkiv Digital under kurstiden för att på egen hand söka vidare i kyrkböckerna online.

Under arbetet blev det uppenbart att jag behövde en kraftfullare dator och

Bild 1. När deltagarna är färdiga med sin antavla beställer de ett diplom med antavlan som bevis på genomgången utbildning.

Bild 2. Innehållet i studiecirkelns sex moduler.

Bild 3. Modul 1 i distansutbildningen.

bättre inspelningsmöjligheter. Under sommaren har också programmet Camtasia kommit med en ny version med ett flertal förbättringar för inspelning av film. Så under hösten blir jag sysselsatt med att spela in uppdaterade filmer.

Det jag inte lyckats med i studiecirkeln är att bjuda på virtuellt kaffe, under kaffepausen brukar många viktiga frågor avhandlas. Kaffet kommer nog att utebli ett tag framöver, men samtalet kan kanske något ersättas med Skypes gratis videotelefoni, diskussionsforum och en e-postlista.

UNDER DEN KALLA SOMMAREN HAR JAG ARBETAT MED EN betaversion av DISGEN 8.2d, och nästan varje dag lagt till något. Nu behöver jag mer hjälp från deltagare för att komma vidare. Vill du hjälpa till? Utbildningen består av sex moduler [Bild 2].

Utbildningen är tillgänglig på www.kj2.se/test/start.shtm, [Bild 3]. Du är välkommen att titta in och tycka till!

Vill du delta i höstens utbildning är du välkommen att anmäla dig på www.kj2.se/distans12b.

Ett varmt tack till Daniel Berglund, Karl-Ingvar Ångström, Kjell Hasselroth, Charlotte Börjesson, Brage Lundström, framlidne Ove Billing, Birgit Eriksson, Hans Högman, Jan Granath, Urban Sikeborg, Kjell Weber, Torsten Eliasson, Björn Jansson, Åke Dahlqvist och alla kursdeltagare för inspiration och bidrag. ☘

1
2

Beställ ett diplom

- Visa att du fullgjort studiecirkeln.
- Sänd din antavla till bengt@kj2.se.
- I retur får du ett diplom som bevis på att du fullgjort cirkeln.

Kursens 6 moduler

1. Information om kursen
Installera Disgen
2. Registrera dig själv och dina föräldrar
3. Registrera dina barn, farföräldrar och syskon
4. Registrera dina barnbarn
5. Lägg till foto
6. Gör en antavla och skriv ut den

3

Innehåll

Navigera till cirkelns olika delar med knapparna nedan.

- Start
- Deltagare
- Modul 1
- Modul 2
- Modul 3
- Modul 4
- Modul 5
- Modul 6
- Förum
- Resurser

Kom i gång med Disgen

Interaktiv studiecirkel på distans

Om cirkeln
Kontakt
Hjälp
Resurser
Logg

Modul1 - Kom igång med Disgen

Modulens innehåll

- Lär dig mer om släktforskning
- Samla uppgifter om dina anor
- Fyll i en antavla
- Samla bilder på dina släktingar
- Hämta och installera programmet Disgen

Presentation och demonstration

Presentation av modulen i Powerpoint av [modul1](#).

Powerpointpresentation om att [hämta och installera Disgen](#).

Video [Hämta Disgen](#). Disgen kan hämtas i en gratis demoversion, där man kan registrera upp till 150 personer.

Video [Installera Disgen](#). Disgen är ett databasprogram som också innehåller en datamapp Dg82Data.

Uppgifter

Med hjälp av handledning, presentationer och video ska du nu på egen hand lösa följande uppgifter:

- Installera Disgen
- Lär dig mer om släktforskning
- Samla uppgifter om dina anor

Tack Ragnhild!

Efter 16 år i DIS tjänst går Ragnhild Bergström i pension. Hon har haft ständig kontakt med medlemmarna via telefon, brev och e-post. Hon har skickat ut information, distribuerat Disgen, bemannat Släktforskardagarna och även, under en period, skött DIS bokföring.

BÖRJAN AV 1990-TALET JOBBADE RAGNHILD HALVTID PÅ LINKÖPINGS FLYGKLUBB där hon träffade Sture Bjelkåker. Hon kände att hon skulle behöva jobba ytterligare några timmar och tog till slut mod till sig och frågade Sture om han hade något jobb att erbjuda. Han jobbade då på Saab.

– Ett halvår senare kom Sture och frågade om jag kunde tänka mig att börja jobba på DIS eftersom dåvarande kanslist behövde hjälp. Det var 1996. Då började jag på timmar. Jag cyklade mellan jobben på luncherna. Min tjänst vid DIS utökades snart till halvtid och jag sa upp mig från Linköpings flygklubb. Jag fick en ny arbetskamrat som senare tog ett annat jobb. Då tyckte DIS att jag kunde jobba heltid hos dem. Heltidstjänsten började jag på i mars 2000, berättar Ragnhild.

Det var samma år som DIS och ÖGF arrangerade Släktforskardagarna. Det var något som Ragnhild tyckte var både spännande och roligt att få vara med om. Hon hade varit med på några Släktforskardagar tidigare och hade en aning om vad det hela handlade om. Men nu var hon med och ordnade en del av arrang-

emanget. Det var mycket nytt att lära sig det första året.

– Jag hade ingen släktforskarbakgrund då jag började på DIS. Men det tog inte lång stund innan jag blev smittad. Jag har inte forskat lika aktivt som många av våra medlemmar, men jag har en bra grund att arbeta vidare på nu när jag blir pensionär. Jag måste brodera ut släkttavlan, familj för familj. Jag har alla papper hemma, en ny dator och ett arbetsrum. Så jag är redo att sätta igång.

Ragnhild minns när hon hittade sin farfars data i kyrkböckerna. Hon blev rörd till tårar. Det blev en officiell bekräftelse på att han hade funnits. Givetvis visste hon det, men det var ändå speciellt att se det på pränt.

– Jag har googlat på min egen far, som var konservator och sysslade med kyrkorenoveringar. Jag har hittat hans namn på många församlingars hemsidor då renoveringar och större arbeten nämns. Det står "Konservator Ragnar Flood, Linköping". Då blir man lite rörd. Även en av sönerna, som ofta passerat en kyrka på väg till jobbet, blev väldigt intresserad när jag berättade att hans morfar restaurerat den kyrkan. När man

ser spår av sina släktingar kan man bli intresserad. Men annars är mina pojkar i den åldern, med familj och småbarn, att de inte riktigt har tid för svunnen tid. Det är nuet som gäller. Än så länge.

Ragnhilds mor var född och uppvuxen i Linköping. Ragnhilds far kom från Åtvidaberg, strax söder om Linköping. Släkten har varit ganska stationär i Östergötland. Ragnhilds pappa berättade en hel del om släkten. Hennes farfar var knekt och hade knektnamnet Fast under några år. Det har Ragnhild bekräftat i källorna. Farfar hette Flood i efternamn, precis som hon själv innan hon gifte sig. Ragnhild har inte skrivit ner så många berättelser om de olika släktingarna. Hon förlitar sig på att minnet av vad de gamla berättat ska dyka upp när hon börjar jobba med släktforskningen igen.

– Jag vet att min morfar och mormor var baptister. De gifte sig i baptistkyrkan och det var många turer innan deras äktenskap blev godkänt officiellt. Jag har ett dokument som min morbror har sammanställt där han beskriver det här dilemma. Baptister lät inte vaccinera sina barn. Men då min mor var med om en lindrig bilolycka blev hon

Ordförande Daniel Berglund samt före ordförande, Sture Bjelkåker, tackar Ragnhild Bergström.

Foto: Bengt Karlsson

tvungen att vaccinera sig mot stelkramp och kom sedan hem skrattande. "Nu är jag i alla fall vaccinerad, men ännu inte konfirmerad", sa hon. Det har också min morbror skrivit ner, så det har jag i mina gömmor. Jag har läst hans material flera gånger för att fräscha upp minnet. En del släktberättelser finns trots allt dokumenterade.

När Ragnhild började på DIS 1996–1997 hade DIS ingen hemsida. Medlemsregistret var datoriserat, men beställningar från medlemmarna kom per telefon och brev. E-post började man använda först runt år 2000. Kansliets arbete underlättades oerhört med e-post. Men framför allt när föreningens hemsida etablerades. Där fanns mycket information att hämta. Innan hemsidan hanterade man posthögar som var decimetertjocka varje dag eftersom man måste skicka ut information till medlemmarna.

Många medlemmar ringer ännu men vill nu ha förtydliganden av informationen på hemsidan. Men skillnaden är stor mellan tiden före och efter hemsidans intåg. Jobbet med de stora posthögarna är borta. Nu kan man ägna sig mer åt kontakten med medlemmarna.

– Det första vi gör på morgonen är att gå igenom Inkorgen. Man besvarar och vidarebefordrar e-post. Beställningar flyttas till en särskild mapp i väntan på att betalningarna kommer så att vi kan registrera dem och skicka ut varorna. Det är en viss daglig rutin med de stående arbetsuppgifterna.

Kansliet har störst kontakt med nya medlemmar. Men även många av de som redan varit medlemmar ett tag ringer och vill ha hjälp. Ragnhild är expert på att vidarebefordra dem till rätt person som kan besvara frågorna. Ofta får hon tipsa om att man kan ringa till faddrarna med sina DISGEN-frågor.

När Ragnhild funderar över framtiden tänker hon först på tiden som varit. Båtlivet har dominerat hennes liv, sommar som vinter. Drömmen var att verkligen leva båtliv då både hennes man och hon blev pensionärer. Hon tycker att det är sorgligt att maken hann avlida innan de kunde förverkliga sin dröm, men inser att det inte finns annat att göra än att gå vidare.

– Förr var jag hopp-iland-kalle när vi var ute med vår båt. Vi var alltid ute på längre turer under somrarna på både Väst- och Östkusten. Men nu när det

inte kommer att bli några båtturer har jag ju tid att pröva på nya spännande aktiviteter istället.

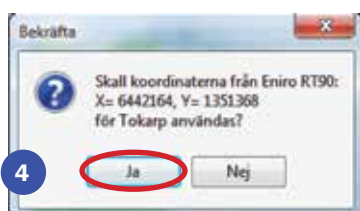
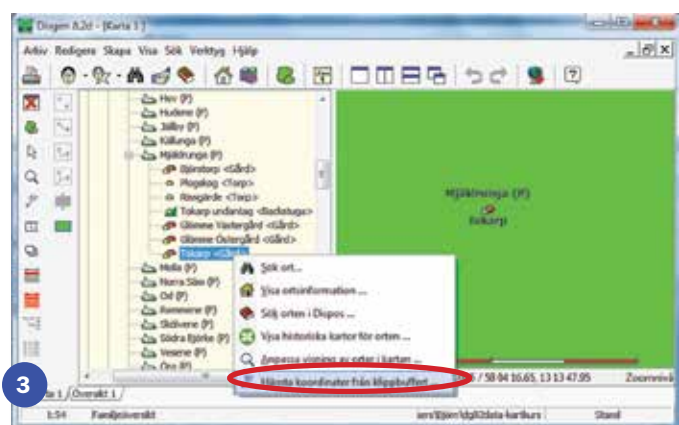
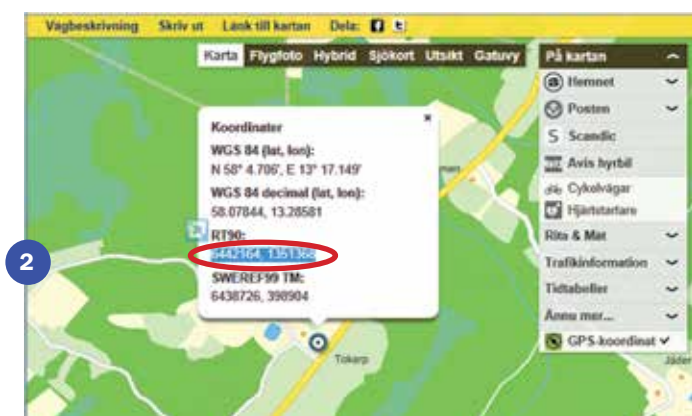
Nästa års Släktforskar dagar hålls i Köping, som inte är alltför långt från Linköping, så Ragnhild funderar på att åka dit.

– Jag har sagt att jag kanske kommer till Bokmässan också, det vet man aldrig.

– Min sista arbetsdag blir på fredag den 31 augusti. Det är mycket snart. Jag har nog inte fattat det riktigt. Det senaste året har jag jobbat halvtid. Jag har lärt upp Marie som började i augusti förra året. Först var jag på kansliet hela dagar, men sedan kunde jag ta ut en del komplidighet. Jag tror att det är bra att sitta ensam med arbetet medan man lär sig. Så i år har jag tagit ledigt flera dagar i sträck. Då får hon lista ut saker själv, men har fortfarande möjlighet att ställa frågor. Det har varit en bra övergång för oss båda två. Visst kommer det att vara konstigt att vara ledig hela dagarna. Men jag kan ju alltid gå förbi och hälsa på i stugan. Jag vet när de fikar! 🍪

Kartnyheterna i Disgen 8.2d

VID SLÄKTFORSKARDAGARNA I GÄVLE PRESENTERADES DEN NYA VERSIONEN DISGEN 8.2d. Denna version har försetts med två nya kartfunktioner. Den ena underlättar placeringen av DISGEN-orter och den andra överför dina släktuppgifter till kartprogrammet Google Earth. Detta program kan sedan visa hur din släkt flyttar även utanför Sveriges gränser.

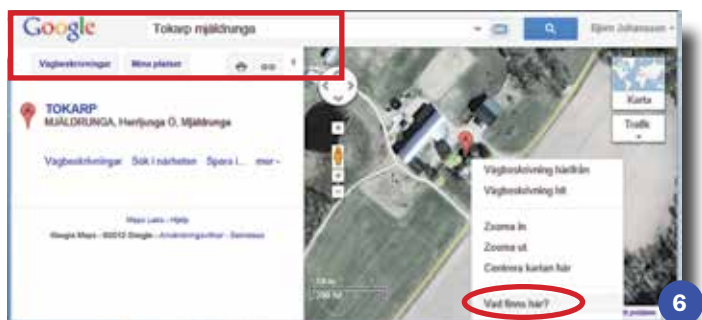
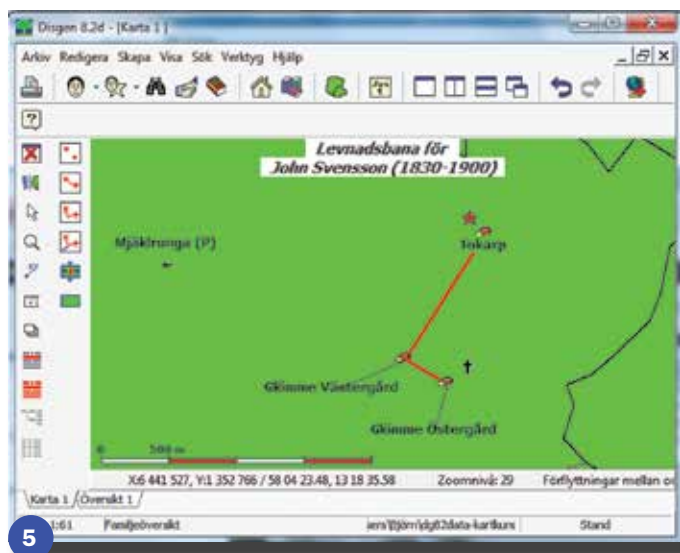
Lagra en orsts koordinater utan att skriva en siffra

Registrera dina orter på vanligt sätt, d.v.s. antingen via Hus-knappen i DISGENS överkant eller när du registrerar dina släktingars händelser. I det senare fallet klickar du på glödlampan till höger om ortfältet och väljer en av orterna eller skriver in en ny ort [Bild 1]. Om du inte i förväg vet koordinaterna för orten gör det inget. Din gård får tills vidare läget för församlingens kyrka.

När du ska ge din gård det rätta läget öppnar du kartfönstret och plockar fram *Ortpanelen* till vänster i kartfönstret, om den inte redan syns. Nu är du redo att ge dina gårdar sina rätta lägen på kartan.

För att hitta den exakta platsen för en gård kan du öppna Eniros webbsida, www.eniro.se, och välja *Karta*. Leta sedan upp din gård och klicka på *GPS-koordinat* i menyn *På kartan* till höger i webbfönstret. En ruta med en liten prick i underkant visas. Placera pricken med hjälp av musen, på symbolen för orten. Markera därefter med musen hela raden under texten *RT90:* och tryck sedan *Ctrl + C*. Nu har du sparat koordinatvärdena för din gård i datorns klippbuffert [Bild 2].

Nu går du tillbaka till DISGENS kartfönster och letar upp din gård i ortpanelen. Markera gården och dubbelklicka (eller högerklicka på orten och välj *Hämta koordinater från klippbuffert*) [Bild 3]. Du får bekräfta de nya koordinaterna med ett *Ja* [Bild 4]. Nu kommer gården att automatiskt få de koordinater som du hämtat från Eniro. Lätt som en plätt, inte sant!

Du kan även hämta koordinater på motsvarande sätt från www.bitta.se om du tycker att dina orter syns tydligare där.

Med dina släktgårdar på rätt plats är det nu bara att öppna *Familjeöversikten* och i kartfönstret klicka på *Visa buvudpersonen i Familjeöversikten*, så får du se hur din släkting har flyttat [Bild 5].

Placera utländska orter

Om du vill ange läget för en utländsk ort använder du webbtjänsten *Google Maps*. Den hittar du på www.maps.google.com. För orter utanför Sveriges gränser måste du nämligen använda koordinaten uttryckt i latitud och longitud och värdena ska anges med grader i decimal form (inte i grader och minuter).

Sök eller leta för hand upp orten, peka på den och högerklicka sedan med musen. Välj *Vad finns här?* i den meny som kommer upp [Bild 6]. Den utpekade punktens koordinater visas i sökfältet ovanför kartan. Markera hela raden och tryck därefter *Ctrl + C* [Bild 7].

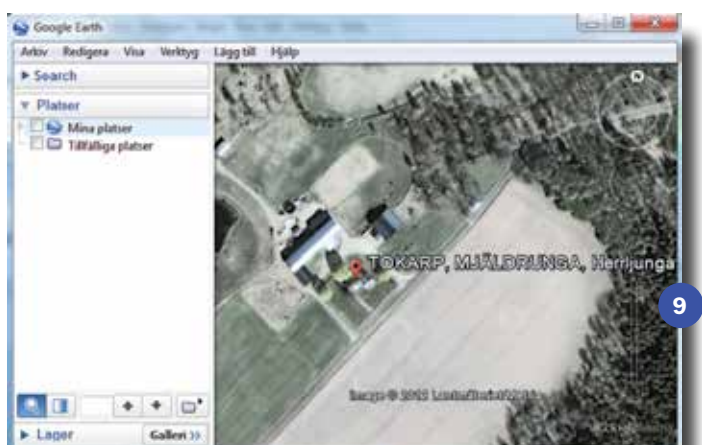
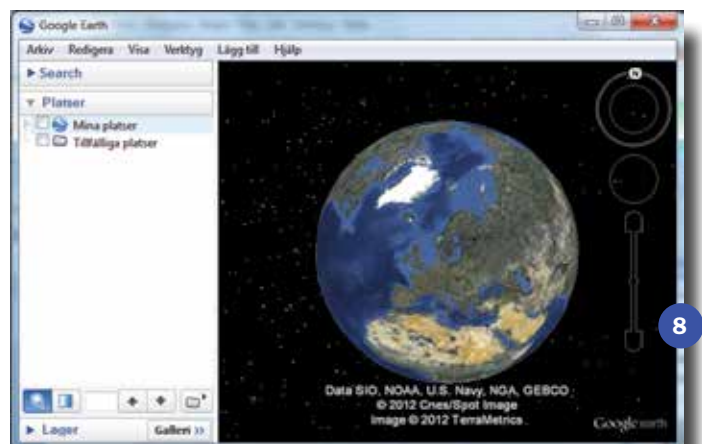
Platsens position i latitud och longitud är nu sparad i klippbufferten. Fortsätt som ovan: peka på orten i ortpanelen i DISGENS kartfönster och dubbelklicka.

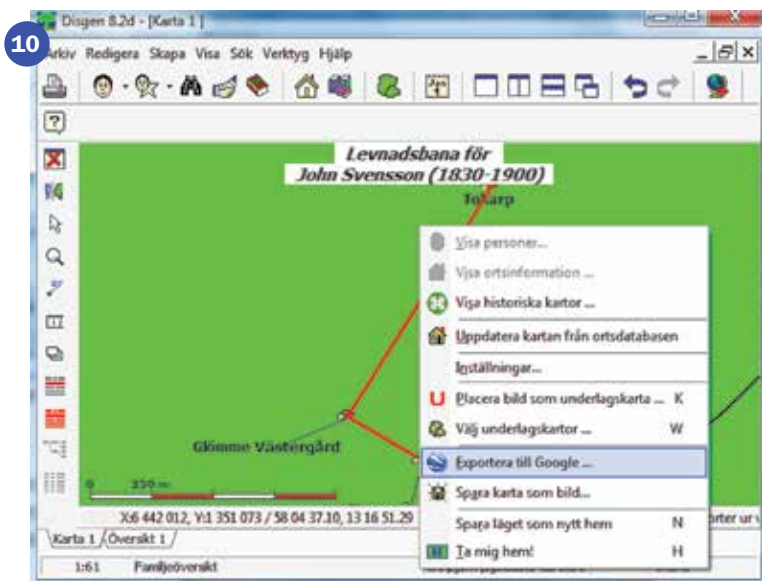
Programmet Google Earth

Google Earth är ett program som visar vår jord på många olika sätt: från rymden och in på husknuten. Genom att zooma och dra i kartan kan du se valfri plats på vår jord med en häpnadsväckande bildkvalitet [Bild 8 & 9]. Programmet hämtar du gratis på www.google.com/earth.

Visa din släktings levnadsbana på Google Earth

Den levnadsbana som du kan se i DISGENS kartfönster kan du också exportera och se i *Google Earth*. Efter några få knapptryckningar ser du resultatet. För att visa släktinformationen på *Google Earth* behöver programmet kartinformation i en fil av typen KML eller KMZ. Detta fixar DISGEN åt dig.

Först högerklickar du på kartan och väljer *Exportera till Google* [Bild 10]. Sedan anger du ett namn för KML-filen (som ska placeras i mappen *DgKml*). När du trycker på *Spara* fyller DISGEN KML-filen med de släktuppgifter som syns i kartfönstret.

Slutligen får du en fråga om filen ska visas i Google Earth [Bild 11]. Om du svarar *Ja* kommer du strax att se resultatet [Bild 12].

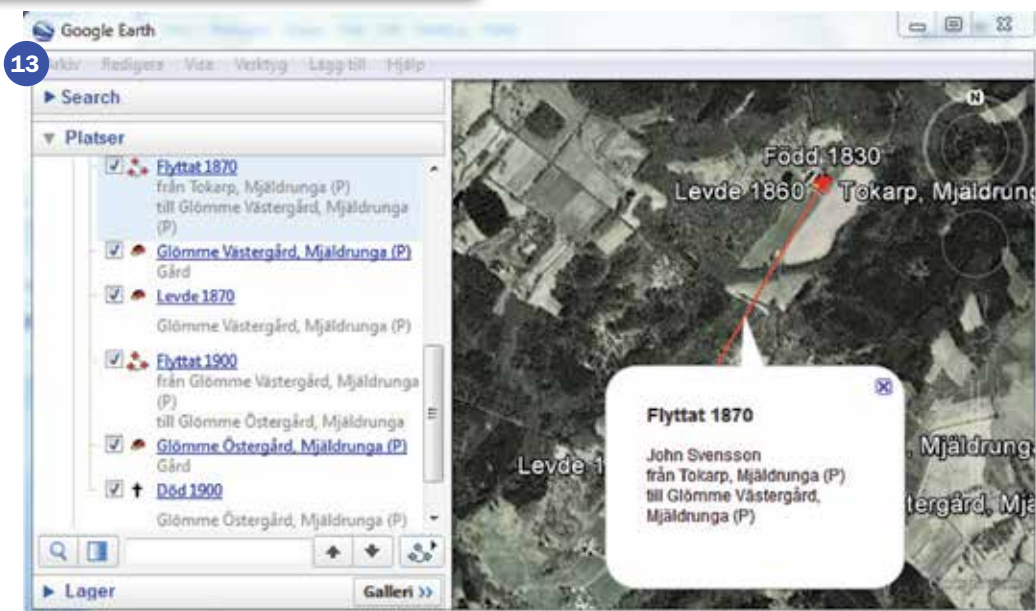
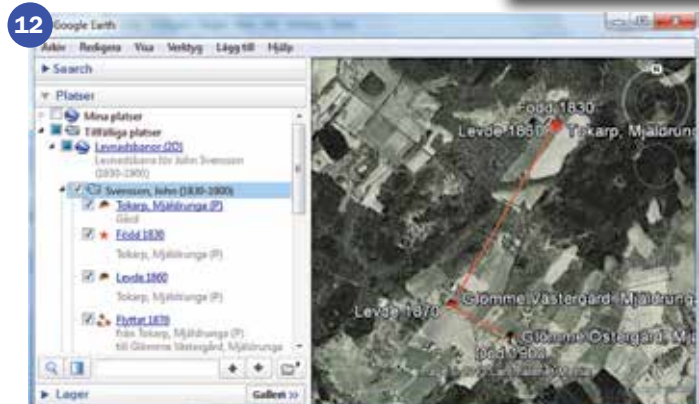
Observera att du nu också kan se alla utländska orter som du registrerat i din ortdatabas, och som dina släktingar rest till och vistats på, under förutsättning att du försett orterna med sina rätta koordinater förstas!

När du pekar och klickar på de olika symbolerna får du se mer information [Bild 13].

Visa bilder i pratbubblorna

Om du lägger in en jpg-bild och lite text på din släktgård i ortdatabasen, kommer dessa att visas i Google Earth [Bild 14].

Om du lägger in en jpg-bild i en bildnotis direkt före en händelsenotis i din

släktings data, får du se denna i motsvarande pratbubbla i Google Earth [Bild 15 & 16].

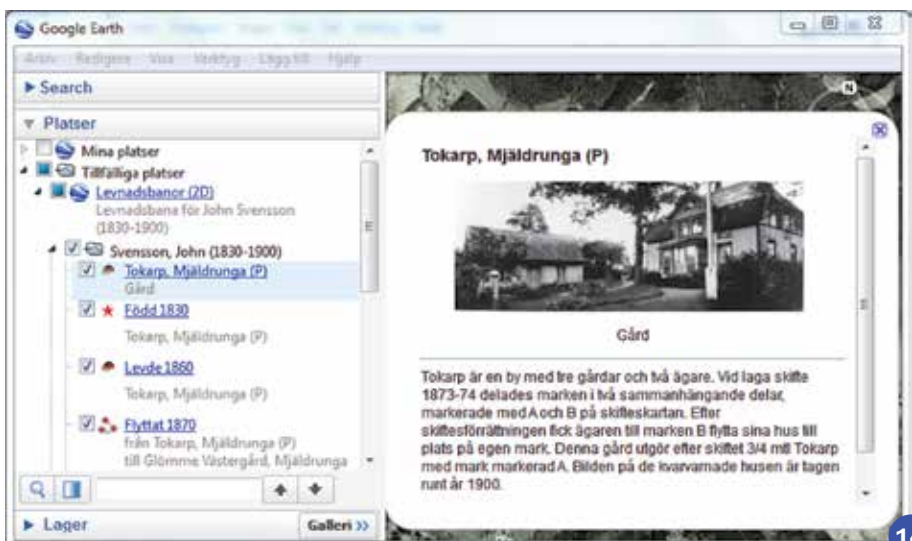
Gör en tur i förfädernas spår

När Google Earth visar en levnadsbana från DISGEN kan du också göra en resa längs denna och låta pratbubblorna visas i ett bildspel.

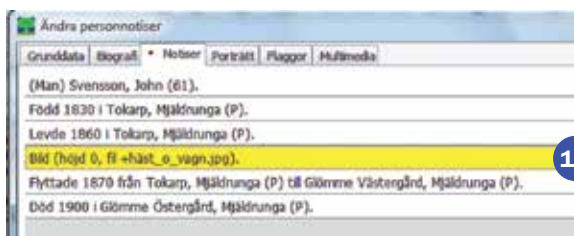
Välj *Verktyg* i Googles huvudmeny och klicka på *Alternativ*. I fliken *Turer* kan man ställa in olika villkor för dessa. Prova med värdena enligt bilden och klicka sedan på *OK* [Bild 17].

Markera namnraden i vänsterspalten och klicka sedan på den lilla mappsymbolen längst ner till höger [Bild 18]. Nu börjar resan!

Hoppas att du ska få glädje av dessa nyheter! Programmet DISGEN 8.2d hämtar du som en gratis uppdatering från DIS webbsida. Är du inte redan medlem och DISGEN-innehavare, kan du ändå hämta ner en demoversion av programmet och prova på. 🐿

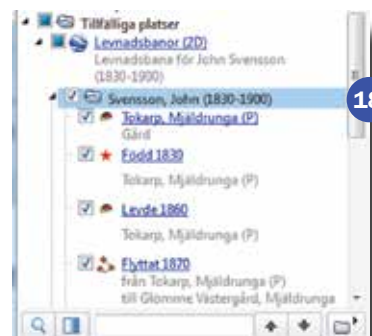
14

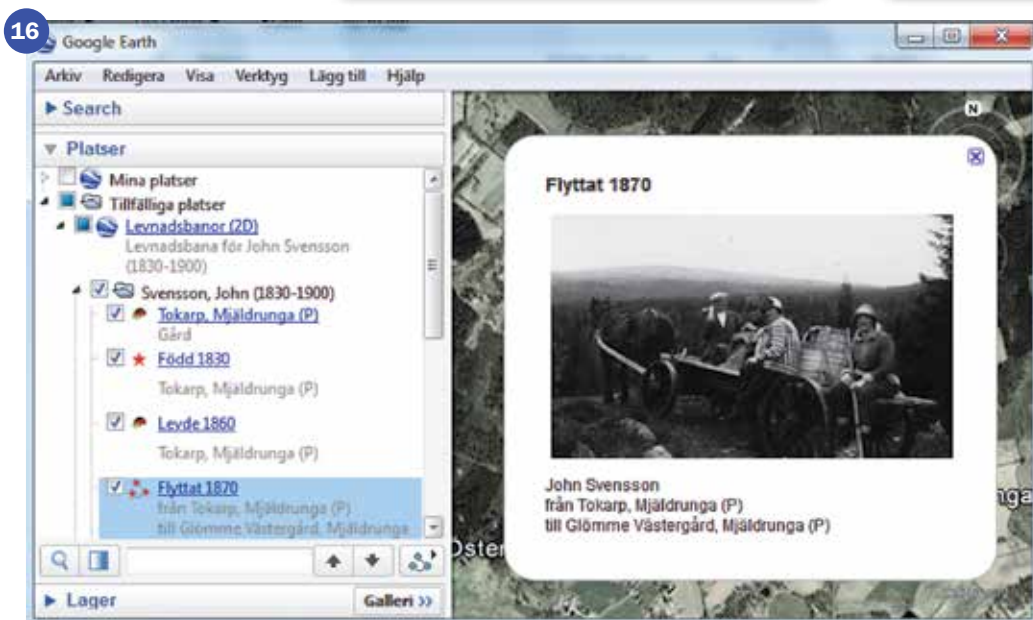
15

17

18

16

Vikarbygården

Mina fäders arv

Nyss hemkommen efter en minnesdag på fädernegården bestämde sig Claes-Göran Bergstrand för att knyta ihop sina minnen av Vikarbyn och farföräldrar-na med släktforskningsresultat och fakta i en bok. En bok om Vikarbygården.

CLAES-GÖRAN HAR ARBETAT MED SIN BOK SEDAN HÖSTEN 2009. Han blev färdig i april i år. Då lämnades texten till en layoutare som kunde börja sätta boken. Och sedan trycktes den i slutet av juni.

– Mest intensivt jobbade jag med boken under förra året. Då hade jag hjälp av en svägerska som jobbat som bibliotekarie på Stadsbiblioteket i Stockholm. Hon har bl.a. hjälpt mig med korrekturläsning och textbearbetning, berättar Claes-Göran.

Källor

Det är framför allt kyrkböckerna som gett skelettet i Claes-Görans bok. Han har även tagit en del citat från *Landskapsboken Dalarna*, en tjock bok som han hade sedan tidigare.

– I Roland Anderssons stora verk *Dalmåleri*, som jag också har, upptäckte jag att det var en anfader till min farmor som var en av de första dalmålarna i Rättviks socken. Jag har, naturligtvis, även använt mig av skriftserien *Vikarbyn förr och nu*, som en grupp i Vikarbyn har jobbat fram. Hans-Erik Åkerman, en känd släktforskare i Vikarbyn och Rättvik, har varit till stor hjälp.

I Krigsarkivet hittade Claes-Göran Dalregementets historia och Dalregementets personhistoria. Eftersom baptismen varit en röd tråd i hans farmors och farfars liv besökte han även Föreningarnas arkiv i Falun där Rättviks baptistförsamlings hela material finns

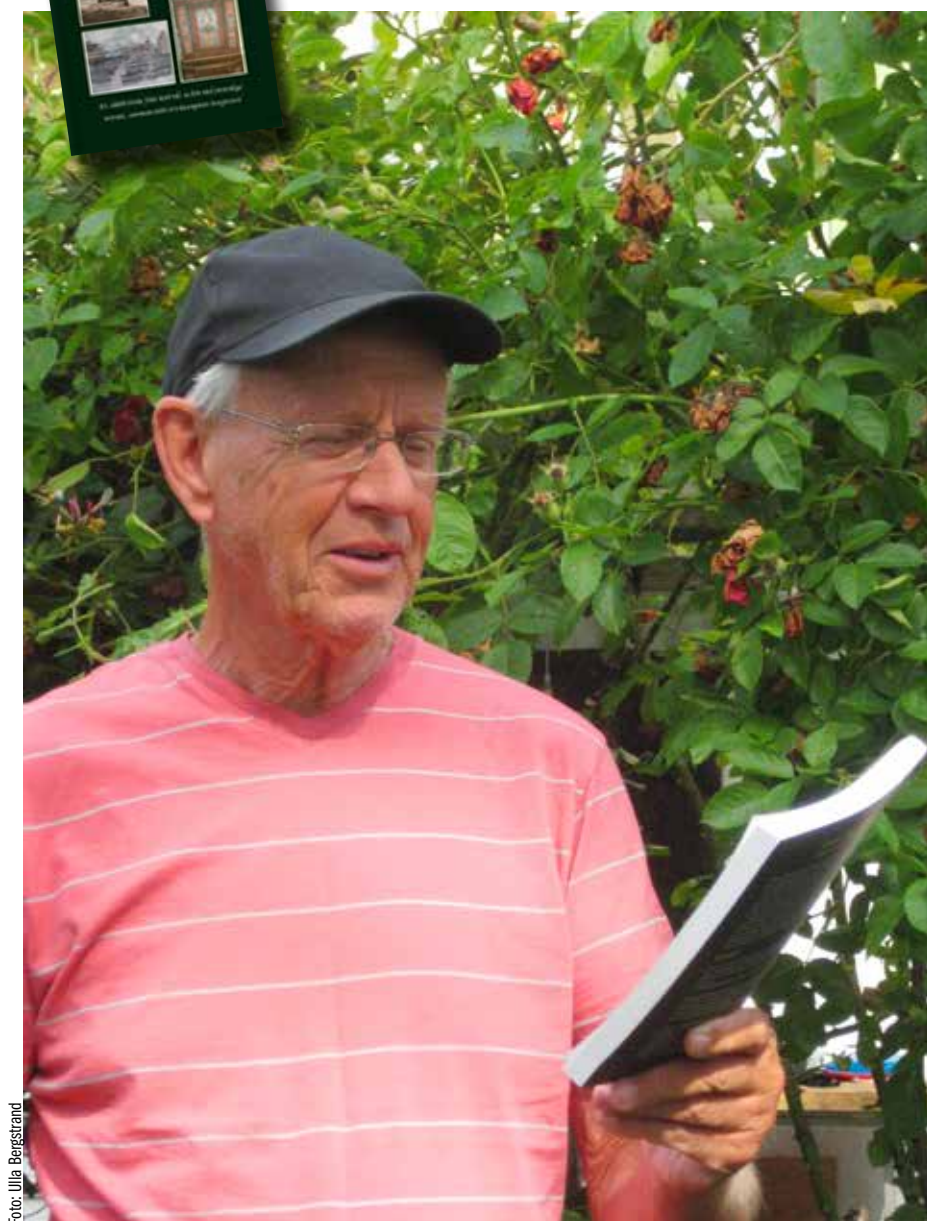

Foto: Ulla Bergstrand

Från Vikarbygården har man utsikt över Siljan.

Foto: Ulla Bergstrand

samlat. Baptistförsamlingen i Rättvik upphörde under mitten av 1980-talet. Sedan har Claes-Göran också hämtat en del artiklar och information från Wikipedia på internet.

Planering av boken

Först planerade Claes-Göran att boken skulle börja med några personer från slutet av 1600-talet och sedan följa gårdarna framåt i kronologisk ordning och komma fram till vår tid.

– Jag hade jobbat med den idén ganska länge innan jag förstod att jag måste ta det på ett annat sätt. Börja med Vikarbygården och det som är aktuellt i dag. Annars skulle det bli för tungläst.

Claes-Göran valde ut några speciella personer att berätta mer om, som soldaten Erik Tång som var med i Stora Daldansen, och Olof Vipa som, vad Claes-Göran förstår, var en ganska känd person i Vikarbyn på sin tid. Och de två bröderna Eliasson, dalmålarna, från Utanåker.

– Jag tror nog att det är ett bättre grepp att börja med det som är aktuellt i dag och få historien bakom gården och sedan gå vidare med mitt eget möte med farmor och farfar och hur jag upplevde Vikarbyn.

Marknadsföring och försäljning

Marknadsföring är den svåra biten, tycker Claes-Göran. Han har en hemsida, men han tror inte att det räcker med det. Det är nog inte så många som går in

där. Man måste antagligen vara med på Facebook för att få mer uppmärksamhet.

– I och med att jag tryckte boken på *Publit.se* så lämnar de ut den på den så kallade Boksnurran, så där finns den ju om det skulle vara någon som kommer på att de vill kolla in den här boken.

I mitten av juli ordnade man en kväll om släktforskning i Rättviks socken på Vikarbygården. Claes-Göran presenterade sin bok. Det blev en lyckad träff med ett sjuttioal besökare. Bland dessa rönt boken stort intresse. Så de första femtio exemplaren blev snabbt sålda. Claes-Göran har nyss beställt ett tjugotal till.

– Jag tipsade tidningarna om mitt boksläpp på Vikarbygården. Det blev två tidningsartiklar under veckan jag var i Vikarbyn. En artikel i Dala Demokraten med en stor, fin bild på mig och gården och rubriken *Vikarbygården i centrum för Claes-Göran Bergstrands bok*. Och sedan var det en mindre artikel i Falu Kuriren med rubriken *En släktkrönika från Rättviks socken*. Den uppmärksamheten var ju bra.

Ekonomi

Claes-Göran har hela tiden varit medveten om att det antagligen inte kommer att bli mer än några hundra exemplar av boken.

– Ekonomiskt går det inte ihop än. På första upplagan på femtio exemplar blev resultatet minus. Om jag säljer de

tjugo jag har tagit in nu går jag nästan plus minus noll.

De första femtio böckerna kostade, med layout och tryckning, 240 kronor per exemplar. Så kostnaderna täcks inte av de 159 kr han tar ut. Men å andra sidan har Claes-Göran inte sett bokutgivningen som någon inkomstkälla, utan som en glädjekälla, där glädjen över att ha dokumenterat förfädernas gård är det viktiga.

Släktforskning

Claes-Göran började släktforska först som pensionär, 2007. Han hade varit på en släktings begravning där man börjat prata lite släkthistoria och insåg att han nästan inte visste någonting om sin släkt innan föräldrar och far- och morföräldrar. Då förstod han att han måste börja släktforska för att komma vidare.

– När jag började släktforska 2007 gick jag först en släktforskningskurs, något jag rekommenderar till alla som vill börja släktforska, och tog sedan kontakt med DIS och köpte DISGEN. När jag började var det framför allt min morfar, som dog några år innan jag föddes, som jag ville veta mer om. Min mormor pratade egentligen aldrig om honom och min mamma pratade aldrig om sin far. Men genom min släktforskning har jag fått veta en hel del om honom.

– Min fru var på läger på Vikarbygården långt innan jag lärde känna henne, vi förlovade oss på gården, vi firade 40-årig bröllopsdag där och vi har haft andra

➔ släktträffar där. Vi har stark anknytning till gården så det var naturligt att samla pappas släktgrenar i boken. Jag hade mer kött på benen och mina egna upplevelser från barndomen och uppväxten att skriva om.

Den Stora Daldansen

Claes-Göran är mycket fascinerad av Den Stora Daldansen. Det var det fjärde, och sista, stora bondeupproret gentemot myndigheter och regering.

– Det som hände där nere i Stockholm var rena avrättningarna. Rena massakern kan man nog säga. Kungen, eller regeringsrepresentanter, beordrade sina trupper att skjuta på bönderna på torget. Många vägrade. Men det fanns inledda soldater, bl.a. tyskar och polacker, som inte hade några problem att följa order. 144 bönder sköts direkt där på torget. Många av bönderna hoppade i Strömmen och drunknade. Andra flydde andra vägar och blev jagade och sårade. Många blev allvarligt skadade och togs in på sjukhus. Det var där jag hittade min farfars anfader. Alla sårade som togs in på sjukhusen blev ju registrerade med namn och hemort.

Claes-Göran anser att det är en av de värsta massakerna som har skett, där våra myndigheter dödat sitt eget folk. Han tycker inte att det har uppmärksammats tillräckligt mycket. Det har han tagit tag i.

– Det är angeläget att en sådan viktig och stor bit på något sätt får mer uppmärksamhet. Vid jämförelse med t.ex. det mer kända Stockholms blodbad, som naturligtvis var en hemsk händelse, var antalet människoliv som blev tagna där inte ens hälften så många som i Stora Daldansen.

Det blev naturligtvis en oerhört slokörad avslutning på det hela för dalkarlarna. Orsaken till hela upploppet var att de krävde att få veta, svart på vitt, vilka som hade beslutat om kriget mot Ryssland, och hur. Ett krig som var dömt att misslyckas från början.

– År 1764 blev det en ändring i riksdagen och det fredsvänliga mösspartiet fick majoritet. De började med att titta på dessa dokument. Och 1766 beslutade man i riksdagen att införa offentlighetsprincipen – alla myndighetspapper skulle vara öppna för insyn. Det är ju en oerhört viktig sak för Sverige. Jag vet inte om historikerna skulle hålla med om den här kopplingen, men jag tycker att det finns ett tydligt samband. Det eländiga förde ändå något gott med sig. Tack vare bondeupproret fick vi grundvalarna i vår demokrati – tryckfrihetsförordningen och offentlighetsprincipen.

Morgonstjärnan

Claes-Göran fick tag i en bok av Sven Delblanc som heter *Morgonstjärnan*. Författaren skrev denna pjäs om Stora Daldansen för TV 1977. Men den har aldrig uppförts.

– Där finns ju ett oerhört intressant manus. Det är ett mustigt innehåll i den humoristiskt skriva texten. Pjäsen beskriver konflikten mellan de höga herrarna i Stockholm och bönderna i, framför allt, Dalarna. När jag hade läst boken tänkte jag, materialet finns ju här så pjäsen måste ju kunna sättas upp.

Claes-Göran kontaktade en regissör, med rötter i Leksand, som har regisserat folklivsspelet Himlaspelet och fått mycket positiva recensioner för sin nya uppsättning.

– Jag pratade med henne om min bok och Stora Daldansen, och hon blev intresserad och bad mig skicka Delblancs bok till henne. Jag sa till henne att det är ju du som ska sätta upp det här om det ska bli något av det. Jag ger mig inte angående det här. Det bör på något sätt få uppmärksamhet hos allmänheten.

Nästa bokprojekt

Claes-Göran har redan börjat på nästa bokprojekt – en självbiografi.

– Har man väl börjat ge ut böcker är det svårt att lägga av. Jag har fört an-

teckningar ända sedan 1962. Då började jag skriva i min almanacka, lite kort vad jag gjorde just den dagen. Så jag har hjälp på vägen i mitt författande.

Claes-Göran gick en skrivarkurs för seniorer i början av året och började därefter skissa på boken. Han har redan kommit fram till 1967 nu. Han går gangsa summariskt över barndomen i det här sammanhanget. Han väljer noga vad han ska ta med i boken. Det dröjer nog ett par år innan det finns en färdig bok.

– Jag tänkte att nu när jag har skrivit en bok om mina förfäder till mina barn och barnbarn så bör jag kanske få fram något om mig själv också. Allt har man ju inte berättat för barnen.

Att ge ut en bok

Claes-Göran avslutar med några tips till andra som vill ge ut en bok om sin släkt.

– Skriv bara! Våga börja! Jag rekommenderar att man går en skrivarkurs. Det är också bra om man har hjälp av ett bollplank. Som jag har haft med min svägerska, både rent grammatiskt och mer innehållsmässigt. En sådan person skjuter en framåt också. Under arbetets gång är det lätt att tvivla på sig själv och då är det bra att ha någon som stöttar.

– Det finns många möjligheter i dag för själva tryckningen och utgivningen. Det går säkert att få det billigare än vad jag har gjort, man kan ju trycka borta i Estland och Lettland för kanske halva priset. Om man ska sälja boken måste man ha koll på det här med momsredovisning och de bitarna. Om man registrerar sig som enskild firma har man det skattemässiga klart. I samband med utgivningen av min bok startade jag min firma, Förlag Bergstrandsvägen. 🌲

Länkar:

www.bergstrandsvagen.se

KARTOR FRÅN DIS

MED DIS AMBITION ATT LYFTA FRAM KARTORS, SPECIELLT DE historiska kartornas, värde i släkt- och hembygdsforskningen, lanseras tre DVD-skivor med olika historiska kartor. Det är dels en unik utgåva på två DVD:er med för DISGEN bearbetade generalstabskartor, dels den tidigare av Lantmäteriet, Sveriges Släktforskarförbund och Sveriges Hembygdsförbund, gemensamt utgivna Häradsekonomiska kartan, som nu kommer i ny förpackning från DIS.

Generalstabskartor

Generalstabskartan framställdes under en ca 150 år lång period. Gravyren av det första bladet påbörjades 1827, men utgivning för civila ändamål påbörjades först 1857. De sista reviderade generalstabskartorna utgavs under 1970-talet, då kartserien ersattes helt av den topografiska kartan.

Kartorna på dessa DVD:er är sammansatta generalstabskartor över ett antal tätortsområden. De har anpassats till koordinatsystemet RT90 och förekom som bonusmaterial på de DVD-skivor från Lantmäteriet som innehöll Gröna kartan i skala 1:50 000. Dessa bonuskartor har DIS konverterat från Lantmäteriets RIK-format till JPG-format och preparerat så att de enkelt kan importeras som färdiga underlagskartor i DISGEN 8.2c eller senare versioner.

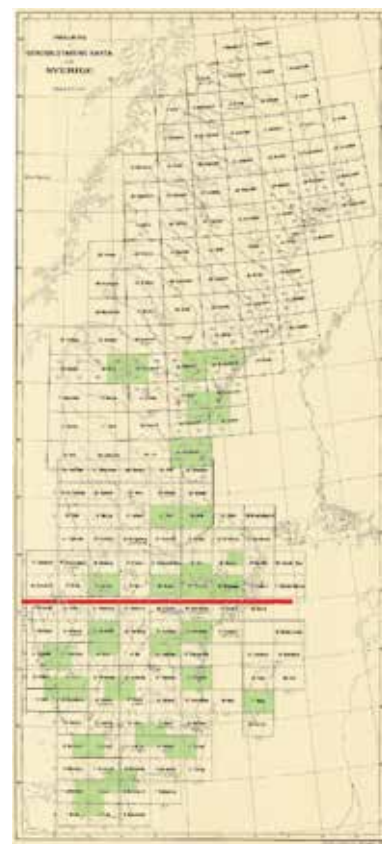
De två DVD:erna innehåller kartor söder respektive norr om Mälaren. Täckningen markeras av de gröna ytor på översiktskartan här intill.

Häradsekonomiska kartor

Häradsekonomiska kartan gjordes från 1859 till slutet av 1930-talet. Den baseras på laga skifteskartor och ger en bra överblick över markanvändning, vegetation, bebyggelse och kommunikationer. DVD-skivan Häradsekonomiska kartan utgavs första gången 2003 av Lantmäteriet i samarbete med Sveriges Släktforskarförbund och Sveriges Hembygdsförbund. Upplagan blev snart slutsåld.

Något nytryck har inte varit aktuellt. Föreningen DIS har därför under 2012 gjort en omarbetning av skivan med ett nytt menyprogram som passar dagens webbläsare. Kartmaterialet är det samma. Den häradsekonomiska kartan framställdes ursprungligen för över 70 år sedan. Lantmäteriet har därför inga synpunkter på att DIS nu ger ut en ny omgång av kartan.

Kartorna är förvisso tillgängliga via internet på Lantmäteriets hemsida idag, men vi anser att en DVD-skiva fortfarande ger snabbare och säkrare tillgång till detta oumbärliga material. 🗺

Avlidna Dis-medlemmar

895	Ove Billing, Laholm
4738	Bertil Selerud, Västervik
4795	Gunnar Grahn, Handen
4873	Thage Lyckman, Gullringen
6061	Hans Gauffin, Solna
6067	Bengt Kööhler, Trollhättan
6087	Göran Ljungwald, Nyköping
6744	Gunnar Andréasson, Bohus
8099	Carl-Erik Norén, Henån
8192	Ryde Osvaldsson, Ronneby
8220	Kerstin Bokström, Göteborg
9721	Ulf Tapper, Västervik
9871	Lena Fredin Ytterfelt, Vätö
11014	Lars Holmqvist, Linköping
11259	Rolf Lansenheim, Älvängen
11497	Gunilla Källström, Västervik
12596	Olof Ramsköld, Stockholm
12843	Nils-Erik Hogbrink, Krylbo
13893	Göran Söderberg, Limhamn
14252	Kurt Åkesson, Landskrona
15235	Hans F G Johansson, Enebyberg
16686	Torgny Johansson, Ödeshög
17228	Barbro Olsson, Torslanda
20642	Bertil Friberg, Göteborg
21237	Karl Ekelund, Kävlinge
22647	Arne Werner, Kristinehamn
23370	Yngve Boström, Motala
26289	Monica Nilsson, Stora Mellösa
27041	Bengt Inge Nilsson, Helsingborg
27184	Eskil Andréason, Staffanstorps
30995	Christer Wiberg, Huddinge
36037	Bertil Hansson, Svalöv
41184	Sven Öberg, Töreboda
45186	Kennerth Melkersson, Åkersberga
45866	Karl-Olof Landbring, Nässjö
45964	Gun-Britt Brundin, Gävle
47459	Bo Stuesson, Karlshamn

Nya cd-skivor i Forskarstugan

DIS säljer ej detta material, det har köpts in till föreningens CD/DVD-bibliotek.

Kartforskning (DISCD#375) 2012.08

Denna skiva ingår i Släktforskarförbundets handbok Kartforskning. Björn Johansson och Karl-Ingvar Ångström guidar i att använda kartor i DISGEN.

www.genealogi.se

Begravda i Sverige 2 (DISCD#376) 2012.08

Sammanlagt drygt 6,4 miljoner begravda på bortåt 3000 kyrkogårdar, eller 95% av alla digitalt registrerade i Sverige, finns med på skivan.

Tidsomfattningen sträcker sig från någon enstaka grav från 1400- och 1500-talet och ett drygt hundratal på 1600-talet, fram till våren 2012.

www.genealogi.se

PLF CD-3, ver. 2 (DISCD#377) 2012.08

Detta är en CD med information från PLF:s databas, excerpterad från ministerialböckerna (födelse-, dop-, lysnings-, vigsel-, död- och begravningsböcker). Innehåller födelse-, vigselregister och dödsregister för Kalmar, Nybro, Torsås och Emmaboda kommuner, samt några församlingar i Blekinge och Kronobergs län.

Pris: 300 kr för medlemmar i PLF

400 kr för icke medlemmar

www.plfskarshamn.se

Stockholmsbrott (DISCD#378) 2012.08

Välkommen till den mörka sidan av Stockholm, med fint folk, vanliga människor, bus och banditer. Satt din farfars farmor på käken? Slog din mormors far någon på käften? Vem vet - vet du?

På denna skiva finns hundratals exempel med över två-tusen bilder för att sätta dig på spåret och skicka en eller annan kall kåre längs ryggraden.

www.ssa.stockholm.se

X-trakt från Släkt och Hävd (DISCD#379) 2012.08

Släkt och Hävd är Genealogiska Föreningens tidskrift. Sedan 1950 har släktforskare där publicerat hundratals släkt- och personhistoriska utredningar. Den här CD:n är Xtraherad ur denna gigantiska mängd artiklar! Här möter du människor, släkter, händelser, och platser som berör Gävleborgs län.

www.genealogi.net

Smedskivan 7 (DISCD#380) 2012.08

DVD-skiva med person- och släktuppgifter för brukssmeder och deras familjer, främst från 1700-talet, presenteras på html-sidor. Totalt omnämns drygt 210 000 personer.

Pris: 200 kr för medlemmar i FFS

285 kr för icke medlemmar

Föreningen för Smedsläktsforskning

www.smedforskning.se

Svenska ortnamn version 2 (DISCD#381) 2012.08

Skivan är en nyutgåva av den ursprungliga versionen från 1999. Den fungerar med alla Windows-versioner.

www.genealogi.se

(DISCD#382) 2012.08

Uppdatering av skivan om samtliga familjer i Knäred (N) och Hishult (N+L).

(DISCD#383) 2012.08

Sveriges bebyggelse Kalmar län.

(DISCD#384) 2012.08

Bilaga till Vesterlundska släktboken 2011

Medlemsbeställningar

Medlemmar kan beställa från Dis på vår hemsida www.dis.se > Föreningen > Beställningar eller genom att ringa Dis kansli på telefon 013-149043.

Ange alltid medlemsnummer vid kontakt med kansliet!

Disgen

- Disgen 8.2d 750 kr
- Uppgradering 350 kr
(uppgradering från Disgen version 8.1 eller äldre)

Vill man köpa en uppgradering för 350 kr krävs oavbrutet medlemskap sedan förra köpet av Disgen. Saknas oavbrutet medlemskap får man köpa en 8.2d för 750 kr för att uppgradera sig.

Böcker

1. Sorsele: Samesläkter, del 1, 230 kr
Samesläkter i Ammarnäsområdet med rötter i Tärna och Arjeplog
2. Sorsele: Samesläkter, del 2, 280 kr
Nybyggarsläkter av samiskt och svenskt ursprung från Ammarnäs till Sorsele.
3. Sorsele: Samesläkter, del 3, 280 kr
Hans Ersson – ett urval av hans ättlingar inom Sorsele kommun.
4. Sorsele: Samesläkter, del 4, 330 kr
Hans Erssons sonsons, Johan Hansson, ättlingar inom Sorsele kommun.
5. Sorsele: Samesläkter, del 5, 280 kr
Komplement till bok 2-4 i Sorsele.
av Thea Hälleberg
(porto ingår i alla priser)

Övrigt

- Ansedelblock (25 blad/block)
 - Antavla (hopvikt, passar A4-pärm)
- Pris: 50 kr.

Släktforskarförbundets handböcker

1. Emigrantforskning
(Anna-Lena Hultman & Ted Rosvall)
2. Fader okänd
(Elisabeth Reuterswärd)
3. Kartforskning
(Karl-Ingvar Ångström & Björn Johansson)
4. Soldatforskning
(Lars Ericson Wolke)

Pris: 260 kr per del 1-3, 280 kr för del 4, eller ett paket med del 1-3 för 650 kr.

CD/DVD-skivor

- Sveriges Befolkning 1880, 1890, 1900, 1970, 1980 och 1990.
 - Sveriges Dödbok (1901-2009)
 - Begravda i Sverige, version 2
Rotemannen
- Pris: 525 kr per CD/DVD-skiva.
- Generalstabskarta syd
 - Generalstabskarta nord
 - Häradsekonomisk karta
- Pris: 250 kr per DVD-skiva

Äldre nr av Diskulogen

- I mån av tillgång 20 kr/nr

Dis-pin

Dis-pin emalj/gulmetall 25 kr

Register till vigsellängder

Se Dis hemsida.

Betala alltid i förskott till Dis plusgirokonto 14033-5 eller bankgiro 5009-6742.
Ange alltid medlemsnummer och vilken vara det gäller.
Porto ingår i priserna om annat ej anges.
Ring Dis kansli vid frågor!

Insändare

Skicka din insändare till diskulogen@dis.se.

Diskulogen förbehåller sig rätten att koncentrera insändare.

Diskulogen säljes

Diskulogen årgång 2009, 2010 och 2011 säljes.

Fyra nummer per år.

Pris 50 kr/årgång. Frakt tillkommer (150 gr/nr) om inte varorna avhämtas.

Telefon 040-922992

KJELL HOLMBERG, MEDLEM 12285

Sedan förra numret av Diskulogen har vår mångårige fadder Ove Billing avlidit, se DIS Syds spalt (nästa uppslag, sidan 43).

Faddrarna har talat om på vilket sätt de vill bli kontaktade. Den kontaktinformation som *inte* står inom parentes bör användas i första hand. Faddrarna är listade i postnummerordning.

DISGEN/Linux Sverige

Roy Johansson, Götene	0511-58020
roykleva@gotanet.com	dag+kv
Peter Landgren, Brunskog	0570-53021
peter.talken@telia.com	

Äldre DISGEN/Mac

Kerstin Bjernevik, Kista	08-7511630
kerstin.bjernevik@bredband.net	
Kerstin Olsson, Eslöv	0413-31025
kerstin@dis-syd.se	
Sven Olby, Västerås	021-20494
sven.olby@telia.com	

Reunion/Mac

Helge Olsson, Anderslöv	0410-20002
helge@dis-syd.se	
Gunilla Hermander, Hudiksvall	0650-94188
macnilla@telia.com	
Micael Olsson, Åre	
micael.olsson@itare.se	
Kerstin Farm, Marfors	0701-770111
kerstin.farm@telia.com	

Min Släkt/PC

Torgny Larsson, Malmö	(040-510766)
t.larsson@tele2.se	
Elinor Elmborg, Södertälje	08-55013205
jagelli@hotmail.se	
Lotta Sörensen, Sölvesborg	0704-407436
lotta.1957@gmail.com	
Kjell Croné, Göteborg	031-159538
kjell.crone@home.se	kv
Annelie Lindgren Kedehag, Bollebygd	(033-288388)
petared@gmail.com	kv
Daniel von Schantz, Falun	(0705-698037)
daniel.von-schantz@edu.borlange.se	
Bo Svartholm, Frösön	063-44286
bo.svartholm@snf.se	

Fadderlista i postnummerordning

DISGEN/PC Sverige

Rolf Ahlinder	Handen	0739-127288	rolf.ahlinder@dis-ost.se
Staffan Bodén	Tullinge	08-7788733	(hampus3249@gmail.com)
Stig Geber	Uttran	08-53030734kv	stig.geber@telia.com
Håkan René	Vällingby	08-57974560dag	(hakan.rene@gmail.com)
Carl-Göran Backgård	Åkersberga	08-54061136	cg@milstolpen.org
Torgny Larsson	Malmö	(040-510766)	t.larsson@tele2.se
Bengt Kjellerström	Lund	(0702-703944)	bengt@kj2.se
Anders Larsson	Svedala	040-400233	anders@dis-syd.se
Jan Nilsson	Staffanstorp	046-255788kv	(fotojanne@bredband.net)
Gunnar Persson	Höganäs	042-330515	(gunnar.persson@mailbox.swipnet.se)
Caj Nilsson	Svalöv		caj.nilsson@tele2.se
Rune Jönsson	Kristianstad	044-245217	(runejoensson@telia.com)
Donald Freij	Värnamo	(0370-650793)	donald@freij.se
Arne Sörlöv	Tving	0455-70304	(arne@sorlov.com)
Jan Jutefors	Rockneby	0480-66565kv	(jan.jutefors@telia.com)
Christina Claeson	Göteborg	031-159538kv	ch_claeson@hotmail.com
Jan-Åke Thorsell	V Frölunda	031-291155	(jama.thorsell@spray.se)
Kent Lundvall	Uddevalla	0522-74740	(k.lundvall@telia.com)
Karl-Erik Lerbro	Kinna	0320-13235dag+kv	(karl-e.Lerbro@telia.com)
Kristina Andersson	Lidköping	(0510-27093kv)	foreningar.kristina@gmail.com
Robert Mallander	Taberg	(036-308148kv)	robert@mallander.se
Börje Jönsson	Eksjö	0381-10840	(b_json@hotmail.com)
Karl-Edvard Thorén	Linköping	013-101151dag+kv	(karlet@comhem.se)
Patrick Johnson	Linköping	070-6000760kv	masspier4lobster@gmail.com
Torsten Ståhl	Norrköping	011-148066	(totta.stahl@telia.com)
Elisabeth Molin	Havdhem	0498-481377	(elisabeth@imolin.se)
Stig Svensson	Flen	0157-70138	(runeby@telia.com)
Gunnar Jonsson	Säffle	0533-10559	dis707@kilagenealogen.se
Bengt Hammarström	Karlskoga	0586-36587	b.hammarstrom@telia.com
Jan Wallin	Örebro	(019-183830kv)	jan.wallin.orebro@telia.com
Claes Embäck	Gävle	026-192500	(classe.e@tele2.se)
Kurt Wikholm	Gävle	026-102344	(kwikholm@gmail.com)
Tony Rödin	Bollnäs	(070-3506304)	tony.rodin@gmail.com
Bodil Orremo	Frösön	063-44666	(bodil.orremo@bredband.net)
Arne Bixo	Fränsta	0691-30502	(arne.bixo.dis@telia.com)
Joacim Söderström	Sundsvall	060-155030	(joacim.h.soderstrom@telia.com)
Örjan Öberg	Härnösand	0611-22188	(orjan@bakskuru.se)
Peter Johansson	Örnsköldsvik	0660-375567	(peter.johansson-oer@telia.com)
Lennart Näslund	Örnsköldsvik	0660-372109kv	(lintagan@home.se)
Tommy Jacobsson	Umeå	090-32493	tommy.umea@gmail.com
Laila Larsson	Ersmark	0910-720041	(laila.tuva@telia.com)

DISGEN/PC Danmark

Georg Agerby	Brøndby	+45-43965337	g.agerby@jubii.dk
--------------	---------	--------------	-------------------

DISGEN/PC Finland

Max Forsén	Näpvnäs	+358-405857158 kv	(mforsen@tawi.fi)
Henrik Mangs	Vasa	+358-500268361 kv	henrik.mangs@netikka.fi

DISGEN/PC Norge

Knut Egil Hamre	Halden	+47-69176169	keh-dis@online.no
Alf Christophersen	Songe	+47-37164209	alf.christophersen@medisin.uio.no

Dis faddrar är en grupp erfarna medlemmar som på ideell basis åtagit sig att dela med sig av sina erfarenheter till andra medlemmar, via telefon och mejl. Det finns inga garantier för att dina problem blir lösta genom att du kontaktar en fadder, eller att du slipper datorrelaterade olyckor. Genom att kontakta en fadder har du förbundit dig

1. att ha tagit en säkerhetskopia innan samtalet (mejlet)
2. att följa fadderns råd på egen risk
3. att ha samtyckt till att faddern inte kan göras ansvarig på något sätt för eventuella fel, misstag, dataförluster eller annan skada.

DISBYT-ombud (Sverige)

Carl-Olof Sahlin, Täby 08-7563314
carl-olof.sahlin@telia.com

Christer Thörn, Perstorp 0709-967687
disbyt@dis-syd.se

Donald Freij, Värnamo 0370-650793
donald@freij.se

Lena Zariqi Henriksson, Lessebo 0702-444115
leza@bredband.net

Charlotte Börjesson, V Frölunda 031-478093
charlotte.borjesson@telia.com

Hans Vappula, Landvetter 031-945132
hans.vappula@gmail.com

Håkan Asmundsson, Linköping 013-154126
hakan@asmundsson.nu

Rolf Eriksson, Vikingstad 013-81283
rolferiksson@brevet.se

Kerstin Malm, Örebro 019-260585
kegubi60@gmail.com

Boine Nurmi, Västerås 021-417344
boine.r@nurmi.nu

Bernth Lindfors, Njurunda 060-31524
bernth.lindfors@telia.com

MAC

DISBYT-ombud (Sverige & Finland)

Gunnar Bergstedt, Stockholm 08-250966
gunnar.bergstedt@gfh.se

Dis Arkiv

c/o Jan Nilsson, Lagerlöfs väg 14, 245 32 Staffanstorp
dis_arkiv@dis.se 046-255788 kv

Daniel

Eva

Elisabeth

Marianne

Staffan

Kjell

Charlotte

Josefine

Bo

Ulf

Karl-Ingvar

Ordförande

Daniel Berglund, Hängestensvägen 38, 421 67 Västra Frölunda, 031-443 143,
daniel.zz.berglund@gmail.com

Vice ordförande

Eva Dahlberg, Brunnsgatan 28, 553 17 Jönköping, 036-169 857,
eva_dahlberg@bredband.net

Sekreterare

Elisabeth Leek, Norra Notåsa, 573 73 Sunhultsbrunn, 0140-212 25,
elisabeth.leek@telia.com

Ekonomiansvarig

Marianne Strömberg, Sleipnervägen 13 2tr 136 42 Handen, 08-777 66 82
marianne.stromberg@bredband.net

Övriga ledamöter

Staffan Knös

Kyrkogatan 5, 372 30 Ronneby
0457-14093, 1338-sek@telia.com

Kjell Croné, Odinsgatan 20 B, 411 03 Göteborg
031-159538, kjell.crone@home.se

Charlotte Börjesson

Tenorgatan 8, 42138 Västra Frölunda
031-478093, charlotte.borjesson@telia.com

Josefine Nilson, Brunstorpssvägen 26 A 561 36 Huskvarna
036-145450, josefine-nilson@swipnet.se

Bo Kleve, Solhaga 7, 582 47 Linköping,
013-104 204, bok+dis@kleve.se

Ulf Frykman

Arrendegatan 5, 583 31 Linköping,
013-2149 37, ulf.frykman@bredband.net

Karl-Ingvar Ångström

Hemmansvägen 87, 871 53 Härnösand, 0611-203 41,
karl-ingvar.angstrom@telia.com

Valberedning

Sammanställande: **Sture Bjelkåker**,
013-150902, sture.bjalkaker@comhem.se

Dis-Nord

c/o Linder, Burliden 7,
937 92 Burträsk, 070-2294804
ordf_nord@dis.se
Hemsida: www.dis-nord.se
Ordf: Anna Linder

Dis-Mitt

c/o Lilliesköld, Johannedalsv 150,
863 37 Sundsvall,
060-155 030, ordf_mitt@dis.se
Hemsida: www.dis-mitt.se
Ordf: Rolf Lusth

Dis-Bergslagen

Ekevägen 2 B, 722 18 Västerås,
021-14 33 61
ordf_bergslagen@dis.se
Hemsida: www.dis-bergslagen.se
Ordf: Brage Lundström

Dis-Öst

Anderstorpssvägen 16,
171 54 Solna, 08-7511630,
ordf_ost@dis.se
Hemsida: www.dis-ost.se
Ordf: Kerstin Bjernevik

Foto: Göran Skog

DIS-Nord har flera kurser och aktiviteter på gång till hösten i både Västerbotten och Norrbotten.

Tisdagen den 18 september åker ett gäng medlemmar i DIS-Nord på besök på Landsarkivet i Härnösand. DIS-Nord har ordnat en guidad rundtur och bjuder sedan alla deltagare på lunch.

Höstupptakt i Umeå

DIS-Nord Umeå höll en höstupptakt på Gammlia den 21 augusti. Några tappra släktforskare samlades runt grillplatsen vid fågeldammen på Gammlia där DIS-Nord bjöd på grillad korv, och bullar till kaffet.

Britta Lundgren från Västerbottens museum berättade om Fotoarkivet, Folkrorelsearkivet och annat som kan vara till glädje för släktforskare. Hon berättade också att det pågår spännande ombyggnationer inne på museet. Det blev uppenbart för oss alla att museet är en värdefull och viktig resurs för alla släkt- och bygdeforskare. Vi hade en mysig träff med fin eld, grillad falukorv, kaffe och kanelbulle i regnet.

Medlemsträff i Haparanda

DIS-Nord hade en medlemsträff i Haparanda den 18 augusti. Ett tiotal medlemmar samlades på eftermiddagen för att lyssna på föredrag om DISGEN, DISBYT och DISPOS samt se en föreläsning av föreningens negativskanner. Det var en trevlig sammankomst med intresserade medlemmar, många diskussioner om släktforskning, och gott fika.

STYRELSEN

Föreningen DIS-Mitt är en regional förening i mellersta Sverige (XYZ-länen), vars medlemmar är intresserade av att använda datorn som hjälp vid släktforskning – detta oavsett vilket datorprogram som används.

DIS-Mitt startades den 15 november 1992 och har nu ca 1000 medlemmar från i huvudsak Gävleborgs, Västernorrlands och Jämtlands län.

Onsdagskvällar i Sundsvall

Från och med onsdagen den 5 september börjar en ny säsong där DIS-Mitt är värd i forskarlokalen på Grönborgsgatan 3 i Sundsvall.

Ni som vill kan få hjälp med släktforskningsprogram och andra släktforskningsproblem. DIS-Mitt står som värd första onsdagen i varje månad. I övrigt är det Midälva GF som är värd för onsdagskvällarna. Det är öppet mellan kl 18 och 21.

Dis-Bergslagen anordnar eller medverkar vid träffar på orter där vi har de flesta medlemmarna. Våra egna arrangemang benämner vi "Tematräffar". Det blir tyvärr mestadels bara på de större orterna vi har personella resurser att medverka. Förhoppningsvis har vår kursbok, som vi sålt i stor omfattning, ersatt behovet av dessa träffar, speciellt på mindre orter.

Den 30 september 2012 kl. 15.00 på Culturen i Västerås har vi en tematräff om "Hantering av digitala fotografier." Göran Thomasson från Eskilstuna kommer att behandla:

- Beskrivning av gratisprogrammet Picasa 3.
- Hur man laddar ner och anpassar programmet.
- Hur man organiserar sina bilder.
- Funktionerna i Picasa.

Den 28 oktober 2012 kl. 15.00 på Culturen i Västerås kommer vi att ha vårt höstmöte där vi bl.a. fastställer medlemsavgiften. SVAR har preliminärt lovat att medverka och berätta om sina nuvarande och kommande aktiviteter.

Den 25 november 2012 kl. 15.00 på Culturen i Västerås är temat produktion av släktböcker. Undertecknad kommer att berätta om de ca tioalet släktböcker jag producerat. Upplägget och några intressanta personer och händelser kommer att redovisas, bl.a. deckardrottningen Liza Marklund, landshövdingen i Östergötland Elisabeth Nilsson, och några till. En annan intressant person är "lönemördaren" Lund som avrättades och steglades i Västerås 1798.

BRAGE LUNDSTRÖM

Lördagen den 18 augusti, en vecka före släktforskardagarna i Gävle, besökte DIS-Öst Strömsbergs bruk. Vi hade fått en inbjudan till Strömsbergsdagen för att komma och prata om släktforskning. Vi var fyra stycken som åkte upp till bruket och fick ställa upp våra datorer på det gamla Brukskontoret. Där hade vi en intensiv dag med en jämn ström av besökare, som fick se hur man kommer igång med egen släktforskning. Flera hade någon äldre i släkten som forskat och andra hade egna avsomnade arbeten som de ville ta upp igen. Då fanns det anledning för oss att visa på de moderna möjligheter som vi numera tar som självklarheter. Själva evenemanget och bruksmiljön lockade nog särskilt de som hade anknytning till bruket och då kunde vi fylla på med mer inspiration.

Det var före släktforskardagarna, nu är det efter som gäller och nystart för hösten i Huvudsta. Programmet för hösten innehåller som vanligt en del släktforskarkunskap, en nypa datorteknik, en bit historia och så förstås kultur som anknyter till släktforskningen. Studiebesök, kurser i DISGEN och helgforskar kommer vi också att arrangera. Under inledningen av hösten kan man ana ett tema i vårt program och det är knutet till landskapet Uppland.

Vårt höstmöte och även ett studiebesök senare i höst handlar om Krigsarkivet och vad det har att erbjuda släktforskaren.

Du är hjärtligt välkommen till något av våra program i höst om du känner att det är något för dig.

KERSTIN BJERNEVIK

Åke Dahlqvist och Håkan Stark.

Rolf Ahlinder visar DISGENS möjligheter på Strömsbergsdagen.

Foto: Hans Bjernevik

Dis-Filbyter

c/o Frykman, Arrendegatan 5,
583 31 Linköping,
013-214937, ordf_filbyter@dis.se
Hemsida: www.dis-filbyter.se
Ordf: Ulf Frykman

Stugvärdarna i forskarstugan i Gamla Linköping har hållit öppet hela sommaren med undantag för några enstaka dagar. Det är 32 personer som har turats om att hålla öppet vardagar, lördagar och söndagar 13.00–16.00

Det har kommit besökare från många platser i Europa men även så långt bort som ifrån Kina och Sydkorea. En person från Amerika, med svenska rötter, har varit här och forskat.

Datorerna har bokats av besökare från många olika platser i Sverige. Många har provat på olika typer av abonnemang, testat DIS samling med 375 CD/DVD-skivor, bläddrat i böcker och pratat med stugvärdarna om olika problem.

I Norrköping har lokalen i Hageby varit öppen för forskning torsdagar 14.00–20.00.

Höstföreläsningarna i Linköping håller på att planeras och kurser har planerats och annonserats. Anmälningar till olika kurser har tagits upp och fördelats på olika kurstillfällen. Mer info finns på hemsidan www.dis-filbyter.se.

ULF FRYKMAN

Dis-Väst

c/o Holm, Lilla Fridhemsgatan 2,
414 73 GÖTEBORG
ordf_vast@dis.se
Hemsida: www.dis-vast.o.se
Ordf: Jonny Holm

Efter en sommar med ömsom regn och ömsom sol startar Dis-Väst sin höstsång. Det kommande jubileumsmötet i Mölndal, 8 september, inleder och därefter kan vi erbjuda såväl temakvällar som olika kurser innan det återigen är dags för ett höstmöte som kommer att hållas i Uddevalla den 20 oktober. Det kommer att bli ett intressant program med mycket spännande att se och höra.

Göteborgs Stadsbibliotek har, som ni kanske sett, stängt för ombyggnad men det finns möjlighet att släktforska i vår lokal på Götaforsliden 13 a övre, på tisdagar mellan klockan 10 och 20, till en billig penning. Denna aktivitet startar den 11 september. Forskaravgift 20:- för 3 tim. Boka tid på tel. 0768-52 61 65 (mobil-svar).

Snart är det också Bok och Bibliotek 2012 i Göteborg: mellan den 27 och 30 september. Föreningen DIS kommer att ha en monter (D03:01).

Ett tips kan vara att komma redan under torsdagen eller fredagen då mässan i första hand riktar sig till fackfolk. Något färre besökare gör att det finns mer tid för alla frågor som Föreningen DIS får om släktforskning under dessa dagar.

CHRISTINA CLAESON

Dis-Småland

c/o Timander, Landshövdingeg. 10,
392 31 Kalmar
ordf_smaland@dis.se
Hemsida: www.dis-smaland.se
Ordf: Rainer Timander

Släktforskning i Ingermanland

För ett par år sedan såg jag en blänkare i tidningen *Ingria* att mormonerna skannat kyrkoböcker från Ingermanland. Jag blev nyfiken på vad det handlade om och fick mig till livs kyrkoböcker omfattande åren 1833–1885. Vid första anblicken förfäddes jag över stilen i texterna. Den föreföll omöjlig att tränga igenom och förstå. För det första var det tyska präster som förde böckerna, för det andra hade de en driven, för att inte säga överdriven handstil. Namnkunskapen hos prästerna var det nog lite si och så med också. De förvanskade personnamn och förkortade dem. På samma sätt var det med bynamnen.

Efter att ha kämpat med böckerna en tid gav jag upp. Senare började mormonerna indexera dessa böcker. Jag upptäckte en hel del slarv i det arbetet. Vissa födelseplatser var fullständigt galna. Personer som jag visste var födda i Venjoki var i mormonernas tappning födda i Kherson, Astrakan osv. Astrakan ligger öster om Svarta havet!

Jag beslöt mig för att ta tag i originalmaterialet som jag lyckats få tag i via Finland. Nu tre år senare har jag indexerat alla födda under tidsperioden 1833–1885. Omfattningen är 20 850 namn bara i Venjoki eller, som det också kallas, Slavanka! Lärdomarna har varit många för att inte säga svettiga att ta till sig. Hur tolkar man födelsedata som är skrivna med en handstil som inte ens den mest skarpsynta skulle kunna tyda? Med lite list och svettigt arbete tror jag mig ha kontroll över läget.

En hel del undringar har förstås uppstått under resans gång. Finns det en bra förklaring till varför efternamn och bynamn är så lika, som t.ex. Häyhänen och Häyhäsi, Korhonen och Korhosi, samt Leppänen och Leppälä?

Jag önskar att fler börjar söka sina rötter innan alla födda i Ingermanland är borta. Jag tror mig vara bland de sista som har minnesbilder från det gamla hemlandet samt de kunskaper i finska som behövs för att forska i ämnet.

Nu arbetar jag med att indexera alla gifta under 1833–1885. Tre årgångar har jag redan indexerat! Sedan återstår att indexera alla döda 1833–1885.

Självklart är jag intresserad av att få kontakt med andra som har sökt och söker sina rötter i Ingermanland.

RAINER TIMANDER

Dis Syd

Porfyrvägen 20,
224 78 Lund,
ordf_syd@dis.se
Hemsida: www.dis-syd.se
Ordf: Jan Nilsson

400 år sedan Vä brändes

DIS Syds höstmöte arrangeras söndagen den 7 oktober kl. 13–16. Styrelsen har för höstmötet valt Vä som mötesplats eftersom man under året ihågkommer att det är 400 år sedan Vä brändes ner av svenska trupper. Vi håller till i Väs församlingshem. Adressen dit är Snårarpstvägen 1. Kaffe, te och smörgås serveras som vanligt till en billig penning.

Vi har bjudit in författaren, förläggaren och lokalhistorikern Tor Flensmarck, bosatt i Vä, som höstmötets föreläsare. Svenska trupper under Gustav II Adolf anföll den då danska staden Vä den 7–8 februari 1612. Anfallet och branden orsakade gradvis Väs förvandling från medeltida köpstad till bondby och anläggandet av den nya staden på Allön, d.v.s. Kong Christians IV stad. Vä 1612-gruppen arrangerar i september i Vä en minnesdag och arrangemanget kan ses som en start på Kristianstads 400-årsjubileum 2014.

Under höstmötet blir det som vanligt möjlighet att fråga om, och diskutera, DIS produkter och att träffa DIS Syds styrelse och faddrar.

MATS J LARSSON

Ove Billing 1926–2012

DIS Syds initiativtagare och första ordförande Ove Billing har avlidit efter en tids sjukdom, 86 år gammal. Ove Billing och Roland Backman (avlidit 1995), båda boende i Hjärupe och medlemmar i Stafanstorps släktforskarförening tog kontakt med DIS ordförande Sture Bjelkåker, som tipsade om att Leif Jacobsson, Helsingborg också var intresserad av att starta en regionförening. Man bildade en DIS Syd interimsstyrelse i samband med SGF årsmöte i Lund våren 1992.

Ove jobbade på Å&R, Lund innan han pensionerade sig. Från starten skrev Ove medlemsbrev med tips fyra gånger om året samt häften i datorkunskap och DOS-systemet. I samband med årsmötet 1995 överlämnade han ordförandeskapet till Jan Nilsson. Ove skrev många tips till vår medlemstidning *DISkutabelt*.

Ove har hjälpt massor av medlemmar med datorproblem under åren samt skrivit en mängd tips som är publicerade på olika sätt. Något som låg honom varmt om hjärtat var tekniken att publicera sin släkt som HTML-fil på CD. Det känns tomt utan Ove bland oss, tankarna går till hustrun Anna Lisa i Laholm.

JAN NILSSON

Foto: Ulf Frykman

Avsändare:
Föreningen Dis,
Gamla Linköping, 582 46 Linköping

POSTTIDNING B

I stugan kan du forska i mer än hundra cd-skivor. Du kan också forska med hjälp av ett antal abonnemang på internet som t.ex. folkräkningar i USA och Sverige, skannade kyrkböcker i Sverige och lokala databaser för Östergötland och Linköping. Ring gärna innan besöket då det ofta är fullsatt vid datorerna.

Varför bli medlem i Föreningen Dis?

DISBYT

Få tillgång till vår släktdatabas med över 25 miljoner poster.

DISGEN

Köp Sveriges mest spridda släktforskningsprogram med support.

DISKULOGEN

Få en tidning 4 gånger per år med det senaste inom området datorhjälp och släktforskning.

FORSKARSTUGAN

Få tillträde till forskarstugan i Linköping där du kan testa cd-skivor, abonnemang och läsa släktforskartidningar.

REGIONFÖRENINGAR

Få tillgång till regional verksamhet med kurser, möten och extra medlemsservice runt om i landet.

www.dis.se

Gamla Linköping, Hovslagaregatan 3
013-149 043
måndag-fredag kl 9-12 och 13-16